

2.¹⁹⁸⁸ 100.^{ÅRG.}

Løssalg kr. 20

STAV OLAV

Rolf Rollefsen, s. 3

Fastepreken

Biskop Schwenzer om synoden -87, s. 5

Tro på positive resultater

Katolsk vurdering av Lima-dokumentet, s. 8

Et stort skritt nærmere enheten

Randi Krohn, s. 12

Baldisholteppet målt med primstaven

Møte mellom brødre, s. 16

Paven og patriarken

Knut W. Ruyter, s. 18

Viktig verk om katolsk tro

ST. OLAV

Tja til ekteskapet?

På bordet ligger annen del av utkast til ny norsk ekteskapslov, del én kom i fjor. Den gamle loven er mer enn 70 år gammel og – i utvalgets øyne – rede for pensjonering og utskiftning. Nye paragrafer må til for å møte dagens utfordringer. Utkastet er for tiden ute til høring, som det heter, og den som har ører, han/hun høre: Her foreslås bl.a. kortere separasjonstid, opphevelse av den obligatoriske meglings og – og her kommer rosinen i pølsen eller uglene i mosen, alt etter som! – utelatelse av troskapsløftet i det borgerlige vielsesritualet.

Vi griper av gode grunner fatt i det siste punktet, troskapsløftet som er på vei ut. I forhold til det er separasjonstidens varighet og spørsmålet om tvungen eller frivillig meglings og underordnet betydning: I parantes bemerket synes det forresten som om den nåværende meglingsordning mer er et tomt rituale og en formsak, enn et alvorlig forsøk fra ansvarlig og kyn-dig hold på livredning i siste øyeblikk.

Det later forøvrig til at også troskapsløftet, som under dagens ordning fremføres og underskrives både i borgerlig og kirkelig regi, er blitt temmelig uforpliktende både her og der. Hvordan skal man ellers forklare den sterke stigning i tallet på skilsmis-

ser i en tid hvor vi gifter oss som aldri før? Både én og to ganger!

Her må noe gjøres, har ekteskapsutvalget ganske riktig tenkt. Men vi tillater oss å stille oss litt tvilende til det «noe» som foreslås, nemlig et vielsesrituale som riktignok sier at «det er til vinning for hele samfunnet at dette løftet (om kjærlighet og troskap) blir holdt for hele livet, og det er vilkåret for glede og lykke i hjemmene,» men som samtidig unnlater å pålegge folk å love noe så løfterikt.

Har vi rett når vi synes at her er det både en logisk, juridisk og etisk brist? Og at lovgivningen legger opp til en betenkelig verdinøytralitet? Riktignok har også ekteskapsutvalget sine betenkeligheter, men de ligger på et litt annet – og skråere? – plan: «Man bør være meget varsom med å bruke ekteskapslovgivningen som påvirkningsfaktor,» heter det i innstillingen, som også mener at det nåværende borgerlige vielsesrituale er for sterkt preget av et kirkelig syn på ekteskapet.

Hva er så kirkens syn på ekteskapet? I sin bok «Katolsk tro og kristenliv» fra 1987 skriver teologen Arne Fjeld at ifølge katolsk tro er ekteskapet «et synlig tegn på Guds nåde i verden, som virkelig gir den nåden det er et tegn på, og som er innstiftet av Kristus. Ekteskapet er et sakrament. 'Tegnet' er løftet om troskap livet ut som brud og brudgom gir hverandre, og livet som følger av dette løftet. Ved ekteskapets inngåelse gir kvinne og

mann hverandre sakramentet. Presten stadfester og velsigner pakten.»

Sagt litt mer berusende: det dreier seg om kjærlighet og troskap med evighetsperspektiver i seg fordi både troskapen og kjærligheten, tross all menneskelig skrøpeligheit, har sitt utspring i Gud og sin styrke i Ham.

Her er vi langt borte fra den pessimisme – vi hadde nær sagt opportunnisme! – som ligger bak ekteskapsutvalgets innstilling. Her er vi fremme ikke bare ved den store kjærligheten, men ved «den lange kjærligheten», som Alexander Kielland kaller den i et brev til sin oppromt nyforlovede datter, og som St. Olav også ved en tidligere anledning har reklamert for på lederplass. «Det er ikke den store kjærligheten det kommer an på her i livet, det er den lange kjærligheten,» skriver Kielland, som ikke har for vane å gå den lettvinde moralismes ærend.

Vi deler så absolutt ekteskapsutvalgets bekymring over stigende skilsmissetall. Bak de tørre tall skjuler det seg mange tårer hos mange mennesker, både voksne og barn. Også blant katolikker stiger tallet på ekteskap som, av ulike grunner, ikke holder «inntil doden».

Likevel deler vi ikke utvalgets pessimisme når det gjelder kjærlighetens bærekraft og muligheter. Vi tror ikke det styrker trofastheten og «gleden og lykken i hjemmene» at man offentlig bekjenner et slags «tja» til ekteskapet.

FASTEPREKEN

Av Rolf Rollefsen

3

En av Stephan Zweigs bøker heter *Evige øyeblikk*. Boken inneholder en samling noveller, og alle novellene har det til felles at de skildrer begivenheter som på en eller annen måte har virket avgjørende inn i menneskenes historie. En av dem tar for seg musikkverket *Messias* av Händel. På utrolig fengslende måte skildrer Stephan Zweig her den skapelsesprosess som tok så kort tid, men som ga oss et landemerke i musikkens historie.

I enkeltmenneskers liv, akkurat som i folkenes historie, gis det slike evige øyeblikk. Hendelser som skaper forundring. Etterpå blir ingenting slik som det var før. Også i menneskenes åndelige historie finnes disse øyeblikk, stjernestunder kan du si, som kaster lys innover menneskelivet, et lys som varer.

Evangelisten Matteus forteller om en slik hendelse (kap. 4, 1–11), og slik han fremstiller Jesu fristelse i ørkenen, opplever vi et øyeblikk at alt står på spill. Her gjelder det menneskenes fremtid. Det er jo ganske klart: Hvis det virkelig finnes en gudsfjendtlig makt, en kraft som ikke for noen pris vil at Guds rike skal seire, da vil denne makt føle seg til det ytterste truet av Jesu Kristi nærvær i denne verden.

Jesus går seirende ut av denne kampen. Han ga ikke etter som den

første Adam, men gjenopprettet alt ved sin seier over det onde. Vi lever omgitt av ondskap, ofte er det slik at det får oss til å fortvile. Men det drama som begynner her i ørkenen, og som fullendes gjennom påskens begivenheter, det bryter det ondes makt. Ondskaper skal ikke ha det siste ord på jorden, heller ikke lidelsen og døden – livet, lyset og kjærligheten skal seire.

Døperen Johannes hadde kort før dette ropt ut sitt budskap: «Øksen ligger allerede ved roten av treet, hvert tre som ikke bærer god frukt, blir hogd ned og kastet på ilden.» Han lot folk ikke tvile på at de ved sin livsstil og sin fromhet kom til kort. Hvordan den gode frukt er, *det* viste Jesus dem. Ute ved Jordan bøyde Jesus seg for Johannes, den større for den mindre. Det var ikke bare en gest – det var evangeliet anskuelliggjort, slik kirken forsøker å gjøre det i sin liturgi.

Det finner sin fortsettelse idet Jesus fristes ute i ørkenen. Konsekvent handler Jesus som en lydige sønn. Han møter fristelsen med sitt: **DET STÅR SKREVET . . .** Også Israel hadde kjent skriftordet og likevel feilet og falt. Jesus møter den onde ved bevisst å holde Guds vilje mellom seg og fristeren. Han handler etter Guds råd – og seirer.

Av Guds ånd ble Jesus drevet ut i ørkenen. Ørkenen er ensomhetens

sted, sultens og prøvelsens sted. Vi rygger tilbake for dette, slike steder søker vi helst ikke frivillig. Men underlig nok er det nettopp her vi på en spesiell måte opplever oss selv og vår Gud. Det er i prøvelsens stund vi når frem til selverkjennelse. Våre masker faller, våre forstenede forsvarsmekanismer avsløres og blir uten virkning. Det er i prøvelsens stund vi kan se Gud. Han viser seg for oss som livgiver og skaper, han gir oss av sin kraft og blir for oss all gledes grunn.

Da forlot djevelen ham, og engler trådte til og gikk ham til hånd. Slik slutter Matteus sin beretning. Her uttrykkes med enkle ord den erfaring at der hvor det onde må vike, der slipper lyset til. Det menneske som seirer, sprer lys omkring seg.

Fastetid kan ikke være de mørke ansiktets tid. Det er en tid da de troende med fornyet iver er kalt, ikke så meget til å bekjempe det onde, som å gi plass til det gode. Her gjelder det å vektlegge riktig. Vi kjemper mot en slagen fiende. Det gjør vi best ved å skape plass for og gi rom for det gode i oss selv og i verden omkring oss.

«Kriseforståelse»

er et ord vi stadig støter på i våre politikeres beskrivelse av vår situasjon – på hjemmebane, vel å merke. Vi sakser noen linjer fra Kartellnytt, der begrepet blir belyst fra en synsvinkel som med fordel kunne anvendes litt oftere?

«Kriseforståelse får jeg når NRK sender en annerledes årskavalkade der jeg får

menneskeskjebner fra den tredje verden midt i stua. En kavalkade som ruller opp for oss en verden der menneskers hverdag er fylt av krig, fattigdom og utbytting . . .

Det er da vår overflod blir grell, og våre krav overstadige . . . Det er når barn tvinges til fronten som kanonføde i Iran at frontene rundt bordet i Personaldirektoratet nesten blir latterlige . . .

Vil vi klare å oppnå en kriseforståelse som går lenger enn til vårt underskudd på handelsbalansen? Vil det gi oss innsikt i at reportasjene fra Afghanistan, Eritrea, Nicaragua og Midt-Østen ikke er tv-underholdning, men virkelighet for våre medmennesker? Nepp. Skriver signaturen RANDI.

4

Årets fasteaksjon skal brukes til helsetiltak – spesielt i Latin-Amerika, melder Caritas. Dette ble bestemt under Den Nordiske Bispekonferanses møte i Stockholm i oktober i fjor. Samtlige medlemmer av Nordisk Katolsk Utviklingshjelp, hvor også Caritas er medlem, skal samarbeide om aksjonen. I Norge er målet å få inn 600.000 kroner.

Midlene som samles inn, skal brukes i primærhelsetjenesten, nærmere bestemt til å dekke grunnleggende behov som rent vann, brukbare hygieniske forhold og mat. For mange er skrikende mangler på disse ting en daglig realitet. Innsats på dette området gir den største helsemessige gevinst for investeringen. Caritas Norge vil konsentrere seg om prosjekter som har som mål å skaffe befolkningen rent drikkevann. 65 prosent av befolkningen i Latin-Amerika er uten tilgang til rent drikkevann, og undersøkelser viser at 80 prosent av sykdommene i u-landene på en eller annen måte har sammenheng med dårlig vannforsyning. Caritas Norge vil også gjennomføre prosjekter som gir undervisning om viktige helseproblemer og metoder for å forebygge dem, og vil også engasjere seg i helsetjenester for mor og barn.

Gjennomsnittlig levealder og spebarnsdødelighet brukes som et mål på helsetilstanden og den generelle utvikling i et land fordi de to faktorene reflekterer tilstedeværelsen eller fraværet av smittsomme sykdommer, omfanget av en utbygd helsetjeneste og den generelle ernærings-situasjon i et samfunn. I de fattigste områdene i Latin-Amerika er gjennomsnittlig levealder ikke mer enn 42 år, og spebarnsdødeligheten oppe i 125 pr. 1000. Fastetiden varer i mange uker, og Caritas oppfordrer lokale grupper til å hjelpe til med innsamlingen i den grad og den form som passer. Bøsser til bruk i hjemmet vil bli distribuert i kirkene.

FASTEAKSJONEN 1988

Bildet viser barn foran et hjem for foreldreløse barn i en fattig forstad – barrio marginal – til Cochabamba i Bolivia. Befolkningen i slike barrios marginales er i stor utstrekning tidligere småbønder som er flyttet til de større byene fordi inntektene fra jordbruksvirksomheten var så mager at familien ikke kunne leve av den.

Den katolske kirke gjør virkelig en innsats i denne forstaden til Cochabamba. Sognepresten er initiativtaker til mange prosjekter for å bedre befolkningens situasjon, som ernæringsprosjekter, legetjeneste, helseopplysning, undervisning, hjem for foreldreløse barn, fremføring av rent drikkevann m.m.

CARITAS | NORGE

DEN KATOLSKKE KIRKES HJELPEORGANISASJON

Fagerborggaten 17, 0360 Oslo 3

Gavekonto:

Postgiro: 5 00 40 64 – Bank: 900 4064

Maria-rundskrivelsen på dansk
Pavens rundskrivelse «Redemptoris Matris – Forløserens Mor» foreligger nå på dansk fra Ansgarstiftelsens Forlag. Teksten er en pavelig katekese som vil forklare og underbygge Maria-året som begynte ved pinse i fjor og ender i august i år. Teksten belyser Kirkens trosvei med henblikk på år 2000 og skal gjøre denne vei forståelig. KATOLSK ORIENTERING

Forslag til Maria-året

Vatikanets komité for Maria-året har sendt et brev til biskopene med forslag til måter å vise solidaritet med og gjøre en innsats for verdens fattige og nødstedte. Hensikten er å gjøre praktisk sosialt arbeid til en del av «feiringen» av Maria-året. Blant forslagene er opprettelse av «alfabetiserings-sentre», hjelpetiltak for stoffmisbrukere og AIDS-smittede og hjemløse.

«Maria stimulerer til – og viser en modell for – karitativ innsats.» heter det i henvendelsen. «Ved besøket hos Elisabeth, ved bryllupet i Kana, ved foten av korset og i pinsen var Maria hos dem som trengte henne. Hun trakk seg ikke tilbake fra dem, men åpnet sitt hjerte for å gi til dem slik Gud hadde gitt til henne.»

THE TABLET

TRO PÅ POSITIVE RESULTATER

5

– Mitt hovedinntrykk fra synoden er positivt, sier biskop *Gerhard Schwenzer*, vår og det øvrige katolske Nordens mann under bispesynoden i Roma sist høst, sitert ute og hjemme for klar tale fra «periferien» om sentrale spørsmål. Hans synodeinnlegg (se St. Olav nr. 10-87) på vegne av Den nordiske bispekonferanse inneholdt bl.a. en klar oppfordring til mer selvråderett der det er mulig – og rimelig. Også tidligere, senest under den ekstraordinære bispesynode høsten 1985, har de nordiske biskoper advart Roma mot fristelsen til for sterk sentraldirigering i utide.

Biskop Schwenzer stiller villig opp til en utspørring om dagene i Roma.

– Det var virkelig et åpent debattforum hvor man fritt kunne komme frem med det man hadde på hjertet, også slikt som ikke så gjerne blir hørt på visse hold, understreker biskop Schwenzer. – Mange grep begjærlig denne sjansen til fri tale, og det kom frem både konstruktiv kritikk og positive forslag. At ingen bindende vedtak ble fattet, ligger i synodens natur: Den er kun rådgivende. En komité på 15 biskoper, hvor samtlige verdensdeler pluss den romerske kurie er representert, skal arbeide videre med de forslag som ble fremmet.

– Flere synodekommentatorer har gitt uttrykk for at det sjelden har vært så klare skillelinjer mellom biskopene på den ene siden og Roma, det vil si kurien, på den annen . . .

– Det er vel i grunnen normalt at det her lett blir forskjellig syn på

saken. En som har ansvaret for et kirkelig «departement» som f.eks. Troskongregasjonen, må ta andre hensyn enn den som står midt oppe i det pastorale arbeid. En mann som f.eks. kardinal Ratzinger må ha hele verdenskirken perspektiv for øye, mens en annen, som er opptatt med sine lokale problemer og utfordringer, lett mister helheten av syne. Men nettopp derfor er det uhyre viktig at begge parter samtaler, at sentrum vet hva som rører seg i periferien og omvendt.

– Men når det gjelder innflytelse på de avgjørelser som tas, og som gjelder hele kirken, trekker periferien vel lett, for ikke å si nærmest naturligvis, det korteste strå?

– Det kan nok være noe i det, i hvert fall tolker mange det slik. Og en viss sentral dominans tør det vel ofte være. Men vi må ikke glemme

at kirken til enhver tid skal være romersk-katolsk . . .

– Og akkurat det romerske – eller skal vi si sentralistiske? – synes i dag å være noe kinkig nettopp fordi kirken er på vei til mer og mer å bli en virkelig verdenskirke med alt det rommer av kulturelle forskjeller og spenninger . . .

– Ja, verdenskirken fikk man både føling med og syn for under synoden, om man ikke på forhånd hadde det! Det er lenge siden en synode var et hovedsakelig europeisk preget forum både i person og sak. Mange av de problemer og utfordringer som kom frem under synoden, er klart kulturbetingede. Ta f.eks. spørsmålet om kvinnens plass i kirken og samfunnet, altså det som med rette ble et av hovedemnene under synoden: I Afrika og Asia ligger problemene til dels på et gan-

Det er iallfall lov å håpe

Aldri har menneskeheten stått overfor frykteligere problemer, aldri har det vært større muligheter til å løse dem, skrev Steinar Lem (Fremtiden i våre hender) nylig.

Nedrustningsavtalen mellom supermaktenes kan bli et første, livsreddende skritt for å unngå atomdeleggelse, — mens det livstruende, krigsforberedende arbeid med å militarisere verdensrommet raskt går videre . . .

I løpet av 1987 har kanskje 20 millioner mennesker, de fleste barn, dødd av unødvendig mangel på mat og ressurser. Mer kapital går fra de fattige til de rike enn andre veien . . .

Men det er iallfall lov å håpe at også reaksjonene mot denne iskalde brutaliteten øker, og at flere og flere erfarer tomheten i et samfunnsmaskineri som kretser rundt endeløs rikdomsvekst som magisk midtpunkt og mål.

Fra ARBEIDERBLADET

Krever ny abortlov

De katolske biskoper i England og Wales har fremsatt krav om lovmessig innskrenking av fri abort i Storbritannia. De støtter derfor et lovforslag fra parlamentsmedlemmet David Alton om at terminen for fri abort skal settes ned fra 28 til 18 uker. «Dette forslaget er et avgjørende skritt på veien til beskyttelse av barnet i mors liv,» heter det i en erklæring fra biskopene.

6

ske annet plan enn i det industrialiserte Vesten. I mange land dominerer f.eks. hungersnød og forfølgelse dagens orden slik at man ikke får anledning til å drøfte spørsmål vi i vår del av verden anser for viktige. Troens ulike kår og vekstmuligheter i de enkelte kulturer, altså alt det vi forstår under inkulturasjon, turde være et høyst påkrevet emne for en av de neste bispesynoder.

— Men samtidig som man klart registrerte både kultur- og meningsforskjeller, til dels skarpe sådanne, så ga synoden en sterk opplevelse av fellesskap, ikke minst fordi alle så modig våget å legge frem akkurat det som lå dem på hjertet ut fra den situasjon de stod i. Man regnet ikke med at ens egne hjemlige problemer og forslag til løsninger var for spesielle til at man kunne ta dem opp. Man la dem ganske enkelt frem som en del av helheten, til orientering og overveieelse, til inspirasjon, eventuelt også til forargelse.

— *For første gang hadde legfolk mote- og talerett på linje med synodefødrene, hvordan virket det?*

— Det var svært positivt. Og det var virkelig et bredt spekter av legfolk som var representert, høyst ulike mennesker som representerte svært mange fagområder og innflytelsesområder. Og jeg tror faktisk at denne legrepresentasjonen vil skape presedens for fremtidige synoder, også når emnet ikke er legfolk. Jeg opplevde det slik at legfolket kom med viktige korrigeringer på mange felter. Og alle var virkelig med, i så måte ingen forskjell på leg og lærd

— om jeg tør bruke de to litt belastede ord.

— *Som røster både før og under synoden har lurt på om man kunne få bort, i hvert fall som et slags motsetningspar innen Guds folk . . .*

— Det ble kraftig understreket under synoden at legfolk og prester utfyller hverandre, og at det ikke på noen måte er snakk om en slags høyere og lavere stand i kirken. Eller om en slags begrensning av talentene og nådegavene. Utgangspunktet for enhver diskusjon om spesifikke oppdrag og tjenester i kirken, må være det som er felles for oss alle, det som er selve utgangspunktet for alt kristenliv: *dåpen*. Med den begynner vårt liv som *christifideles*, som Kristustroende, et begrep som ble brukt en del under synoden for å omfatte både legfolket og prestene, men som kanskje er litt tungrodd i norsk språksammenheng.

— Men uansett ordbruk så er dåpen selve grunnlaget for vår tilhørighet til fellesskapet, til *communio*, hvor alle har sin plass og sitt å bidra med. Og siden alle hverken kan eller bør gjøre alt, finnes det forskjellige tjenester. Men alle tjenester, også de som krever ordinasjon, springer ut av og skal tjene fellesskapet. Tomme ord er til liten nytte, ord må omsettes til praksis. Og alle former for klerikalisme må settes strengt på plass, for maktutøvelse og maktkonsentrasjon hører ikke hjemme i Kirkens fellesskap. Begir man seg ut på slike veier, fjerner man seg fra fellesskapet i Gud.

— *Men noen hadde makt til å*

fjerne fra dagsordenen både spørsmålet om kvinnelige diakoner, en sak dere nordiske biskoper la sterk vekt på under den ekstraordinære synoden i 1985, og lektor- og akolyttjeneste for kvinner! Slik at det ikke engang kunne stemmes over om det skulle arbeides videre med disse sakene etter synodeslutt. Hvordan kan slikt skje?

— Det var ikke så dramatisk som spørsmålet vil ha det til. Når det gjelder kvinnelige diakoner, som fantes en gang i kirken, har forskningen vist at deres oppgaver var av en helt annen karakter enn de dagens diakoner utfører. Det er bare navnet som er felles. Hva lektor- og akolyttjeneste for kvinner angår, så er det helt på det rene at det arbeides videre med saken selv om dette ikke uttrykkelig er nevnt i «forslagskatalogen». Det er satt i gang en prosess som sikkert vil føre til konkrete resultater.

— *Noe som manglet under synoden?*

— Åpenhet overfor pressen! Det hemmelighetskremmeri synodesekretariatet bedriver, er meg helt uforståelig. Samtidig som man sier at man er interessert i at Gudsfolket får vite hva som skjer i kirken, legger man strenge bånd på synodedeltagernes talefrihet utenfor synodeau-læen. Slikt går rett og slett ikke an, og det ble det gitt klar beskjed om. En del av de sterkt negative reaksjoner på synoden i media skyldes nok til dels denne fatale mangel på informasjon.

— *Men blir slik kritikk tatt til følge?*

Biskopenes hensikt er ikke å påtvinge samfunnet katolsk morallære, men det er dem maktpåliggende å sikre menneskelig liv rettslig beskyttelse «fra det tidspunkt av hvor det kan erkjennes som sådant.» Samtidig fremholder biskopene at den katolske kirke ønsker å hjelpe enhver gravid kvinne som er i nød.

KATOLSK ORIENTERING

Protest mot barmhjertighetsdrap

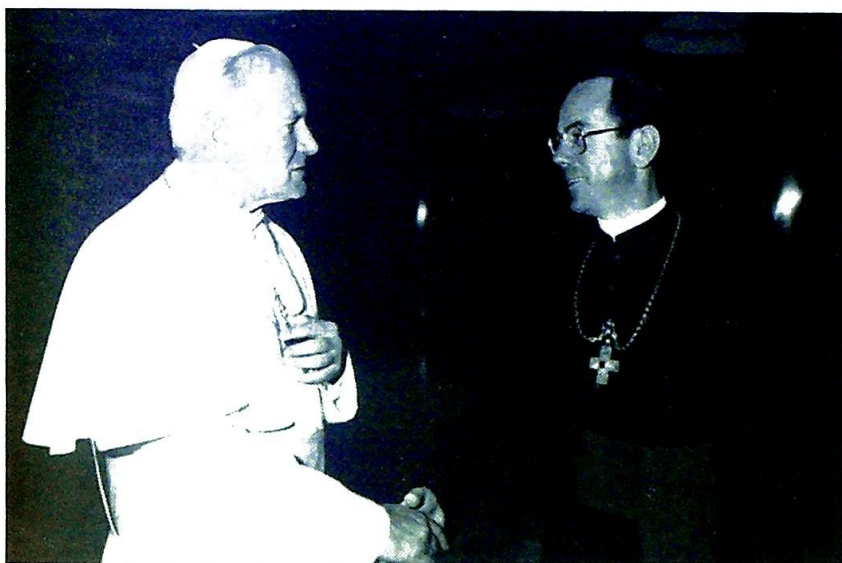
De franske biskoper har protestert mot en fransk forenings forslag om å legalisere barmhjertighetsdrap på utviklingshemmede nyfødte. I sitt lovforslag foreslår foreningen at slike drap kan utføres i barnets tre første levedager.

Formannen i den franske bispekonfe-

ranse, Jean Vilnet, sier i den forbindelse at hvis man godtar barmhjertighetsdrap, åpner man for alle slags angrep på livet og krenker derved menneskerettighetene. Denne kampanjen er på linje med bevegelsen for fri abort. Offentligheten vendes gradvis til tanken om drap på menneskeliv.

KNA

7

«Takk for nå!» Paven og biskop Gerhard Schwenzer under synodens siste dag.

— Et interessant spørsmål, og jeg håper selvsagt at svaret er ja. Også andre skjevheter ved «opplegget» ble kritisert da vi hadde en slags evaluering av synoden i plenum. Så får vi bare håpe det beste. Men når det er sagt, vil jeg gjerne legge til at det var meget å glede seg over under synoden, ikke minst det frie ord som hersket i synodeaulaen. Og det som ble sagt der, er jo ikke borte selv om det ikke ble nedfelt i direkte forslag. Utfordringene er der fortsatt.

— Og noen begynner å synes at det trekker lovlig lenge ut før man gjør noe med dem . . .

— Bedre sent enn aldri. Og jeg har faktisk håp om at positive og nyttige initiativer vil komme ut av denne synoden. Selv om det altså neppe vil dreie seg om store, drastiske forandringer, så vil det skje ting i det lange løp. Ser vi oss tilbake, ser vi klart at meget er skjedd siden Det 2. Vatikankonsil ble avsluttet i 1965.

Og vi er på langt nær ferdige med konsilet!

— Hva kan vi så vente oss?

— Det postsynodale dokument, som det så høytidelig heter, altså det dokument som den før nevnte 15-manns komité skal utarbeide sammen med paven, vil bygge sterkt på *communio*-tanken, som vi nettopp var inne på, det vil si på alle kristnes fellesskap og det felles ansvar. Her gjelder det til dels å reorganisere talentene for å styrke innsatsen. Verden trenger sårt til at evangeliets verdier blir gjort gjeldende på alle områder av samfunnslivet. Kirken kan bidra til å sette tingene på plass igjen i samfunnet, og her er det særlig legfolks innsats det kommer an på. Den bør styrkes.

— Selvsagt er også de innenkirkelige anliggender viktige, men vi må vokte oss for å bli for selvsentrerte og bruke så mange krefter på «oss selv» at vi ikke ser de presserende problemene utenfor kirkedør og menighetslokale. Vi har plikt til å sørge for at det kristne blir nærværende i verden rundt oss. Det mangler det meget på i dag. Der ligger utfordringen for oss alle.

UKJ

GAMLE TANKER BLIR SOM NYE...

Tankene til teologen Johann Baptist Hirscher (1788-1865) er ikke uten interesse for dagens katolske debatt om sentrum og periferi:

— Sett at en dyptgripende reform virkelig var begrunnet og virkelig ville

være til det beste for Kirken, hvordan skulle den i det hele tatt bli satt ut i livet hvis ikke enkelte lokalkirker, der bevisstheten om nødvendigheten av reformen først og lettest er blitt vakt, kom sammen for å samtale om den? Etterhvert ville andre søsterkirker

slutte seg til diskusjonen og man ville få en basis for beslutninger... Den terrorisme som stenger for ordet, kan nok være bekvem for enkelte mennesker, men den fremmer ikke Kirken liv.

Fremgang for nesten alle verdensreligioner?

Den amerikanske religionsstatistiker David Barrett har nylig offentliggjort en statistikk som viser at tallet på kristne øker blant verdens befolkning.

Ifølge hans statistikk utgjør de kristne nå 32,9% av verdens befolkning. Den største gruppe utgjør katolikkenes med 907 millioner medlemmer, deretter følger de protestantiske trossamfunn med 322 millioner, den ortodokse kirke med 173 mil-

lioner og anglikanerne med 51,6 millioner.

Barretts statistikk viser dessuten at alle verdensreligioner unntagen hinduismen har fremgang. Tallet på kristne har i løpet av det siste året vokst med 70 millioner og er nå 1,64 milliarder. Den neststørste religionen, islam, fikk 17 millioner nye tilhengere i det siste året og har i alt 854 millioner medlemmer. Det er nå 312 millioner buddhister i verden mot 300 for et år siden, og tallet på jøder er 18,2 millioner mot 18 millioner i 1986.

Tallet på hinduer har gått ned med 3 millioner til 658. Tallet på ikke-religiøse har ifølge Barrett gått ned fra 825 til 819 millioner. Antallet «uttalte» ateister har steget fra 213 til 224.

Tallene har vi fra det finske katolske tidsskriftet *Fides* som til avslutning på sin lille statistikk med store tall anfører at «selvsagt må man ta all slik statistikk med en klype salt. Ifølge offisiell katolsk statistikk var tallet på katolikker 866,7 ved begynnelsen av året 1986».

Følgende ord fra Roma burde gi grunn til glede også ut over katolikkenes rekker: «Lima-dokumentet om dåp, nattverd og embede er et betydningsfullt resultat av den økumeniske bevegelse og et viktig bidrag til denne bevegelse. Det viser klart at det er gjort virkelige fremskritt i arbeidet henimot synlig kristen enhet. Vi forplikter oss på nytt til fortsatt samarbeid med andre kirker og kirkelige sammenslutninger om denne viktige oppgave som Kristus selv kaller oss til.»

Slik lyder avslutningsordene i den offisielle katolske stillingtagen til det såkalte Lima-dokumentet fra 1982 (også kalt BEM etter dokumentets engelske tittel). Og forut for disse ordene står det at det ville bety et stort skritt fremover for enhetsbestrebelsene om dokumentet ble godkjent av alle kristne kirker og sammenslutninger «til tross for at dokumentet kommer til kort på enkelte punkter.» Det katolske svaret er utarbeidet av Sekretariatet for kristen enhet i samarbeid med Troskongregasjonen og bygger på konsultasjon med de nasjonale bispekonferanser og katolske teologiske fakulteter.

Litt forhistorie

Hva det hele dreier seg om? Kort fortalt dreier det seg om et dokument som gir uttrykk for hva kristenheten – på tross av konfesjonelle skillelinjer – kan enes om når det gjelder synet på dåp, nattverd og embede. Men kanskje skal vi ta oss tid til å bla litt tilbake i forhistorien?

Den rekker nemlig tilbake til 1927, til den første «Verdenskonferanse» for «Tro og kirkeordning» i Kirkenes Verdensråds regi. Men vi springer raskt videre til denne kommisjonens møte i Perus hovedstad Lima i 1982 der hundre teologer fra høyst ulike hold utarbeidet dokumentet «Dåp, nattverd og embede» (norsk utgave på Verbum Forlag 1983).

Den katolske kirke var med på dette arbeidet, for selv om den ikke er medlem av Kirkenes Verdensråd, så er den representert i Kommisjonen for tro og kirkeordning og har vært det siden 1968. Tolv katolske teologer er i dag knyttet til denne kommisjonen, som ved sitt arbeid ønsker å bidra til synlig enhet mellom kirkene, og Lima-dokumentet er et enestående eksempel på hvor meget teologer fra høyst ulike kristne leirer kan «si sammen». Men samtidig er det viktig å understreke (som pater Per Bjørn Halvorsen gjorde i en artikkel i St. Olav nr. 2-84) at «Lima-dokumentet ikke er et såkalt konsensusdokument; det vil si

at det er uttrykk for enhet i det som sies, men ikke for full enhet. Det er uttrykk for en viktig etappe på veien mot enighet. Man kaller det et konvergensdokument, dvs. det trekker opp linjer som man vet går mot samme mål.»

Teologene i Lima var selv høyst – og gledelig – overrasket over hvor nær de faktisk stod hverandre, langt nærmere enn de hadde trodd. Faktisk også nærmere en selv de mest ihuga økumener hadde våget håpe på! «De som vet i hvilken grad kirkenes lære og praksis når det gjelder dåp, nattverd og embede har 'spriket', vil vite å verdsette den store grad av enighet vi har registrert,» heter det i Lima-dokumentets litt mer nøkterne språk.

Felles nattverd ville være et klart uttrykk for enhet, men før det kommer så langt, må en del betingelser oppfylles, og de gjelder nettopp enighet på sentrale punkter i synet på dåp, nattverd og embede, het det i innledningen til Lima-dokumentet. Dersom man kunne komme frem til

Sjokkerende!

Salget av legemidler i verden øker – og øker mest i den tredje verden. Det viser den såkalte «Hoechst-rapporten»: en rapport om verdens største legemiddelprodusent og dens virksomhet i den tredje verden.

Det er BUKO-gruppen (Federal Congress of Development Groups) som har utgitt rapporten, etter å ha undersøkt

virksomheten i 28 land i Afrika, Asia og Latin-Amerika.

Sjokkerende lesning! skriver Redd Barna-avisa som referer fra rapporten: «Legemiddel-produktene har liten sammenheng med befolkningens behov i den tredje verden. Nærmere halvparten av firmaets medikamenter er farlige eller unødvendige. Bare en tredjedel av preparatene er viktige for folks helse.

Hoechst finner opp nye bruksområder de ikke har vitenskapelig dekning for ved salg av medikamenter i den tredje verden og unnlater i stor utstrekning å opplyse om bivirkningene.

Mange medikamenter som er forbudt i Vest-Tyskland, selges i den tredje verden. To tredjedeler av alle medikamenter som selges i den tredje verden, tilbys ikke i Vest-Tyskland».

SKRITT NÆRMERE ENHETEN

9

en stor grad av enighet eller i hvert fall klar «konvergens» i synet på disse ting, ville enheten være kommet betydelig nærmere.

Siden 1982 har Lima-dokumentet vært ute til høring i de forskjellige kirker og sammenslutninger. Opprinnelig var svarfristen satt til utgangen av 1984, men sekretariatet i Genève, hvor Kirkenes Verdensråd har sitt sete, innså snart at det ble nødvendig å forlenge fristen. Ved slutten av januar 1986 var det kommet hundre svar, og hittil er det kommet svar fra i alt 170 kirker, deriblant også fra Den norske kirke. Kommisjonens formann, professor Günther Gassmann, kan fortelle at ingen av svarene inneholder «en prinsipiell avstandtagen» til dokumentets innhold og intensjon.

Langt på vei helhjertet tilslutning

Det katolske svar er langt på vei en tilslutning til store deler av Lima-dokumentet selv om det fra katolsk syn «ikke gir en hel og fullstendig systematisk gjennomgåelse av dåp, nattverd og embede, men snarere fokuserer på de aspekter som har å gjøre med problemer på veien mot enhet». Fra katolsk side etterlyses «en klar oppfatning av begrepet sakrament i dokumentet. Her kreves videre arbeid».

Dåpens sakrament og den gjensidige anerkjennelse av de respektive kirkers dåp volder ingen særlige problemer for katolikker, selv om Vatikanet synes at Lima-dokumentet ikke gir noen klar utredning om virkningen av dåpen, og heller ikke

noen fullt tilfredsstillende forklaring på hvorfor dåpens sakrament er en «engangshandling». «Er dåpen nødvendig for frelsen?» spør Vatikanet.

Katolikker kan trygt slutte seg til Lima-dokumentets ord om at «den kristne dåp har sine røtter i Jesu egen tjeneste, i hans død og oppstandelse . . . (dåpen) er tegn på det nye liv i Kristus. Den forener de døpte med Kristus og med hverandre . . . Gjensidig anerkjennelse av dåpen representerer et viktig tegn på og middel for dåpsenheten i Kristus. Der det er mulig, bør kirkene klart gi uttrykk for denne gjensidige anerkjennelse.» Også følgende anbefaling er verd å merke seg på katolsk hold: «For å overvinne forskjellene bør både de som praktiserer 'troendes dåp' (voksendåp) og de som praktiserer barnedåp på nytt tenke gjennom visse sider ved sin praksis. De 'første' bør overveie hvorledes de kan synliggjøre at også barna står under Guds beskyttende nåde. De 'siste' må være på vakt mot en fullstendig 'uinnskrenket' dåpspraksis og ta mer alvorlig på sitt ansvar for å nære troen hos det døpte barn henimot moden tilslutning til Kristus.»

Når det gjelder kapitlene om nattverden, heter det i det katolske svar at man her erkjenner mangt som «tilsvarer forståelse og praksis innen den apostoliske tro». (Et av spørsmålene kirkene var bedt om å svare på, var nettopp om de kunne «gjenkjenne kirkens tro gjennom tidene» i Lima-dokumentet.) Men man minner om at katolsk nattverd-

syn rommer mer enn «minnet» om Jesu forsonende død på korset. «Når det gjelder real-presensen (Jesu faktiske nærvær i nattverdsbrødet og -vinen), er beskrivelsen (i Lima-dokumentet) tvetydig og åpen for ulike tolkninger. Den terminologi som brukes i forbindelse med nattverden som offer, reiser spørsmål om dette aspekt er tilfredsstillende behandlet.» Her kan det kanskje passe å minne om følgende passasje i dokumentet: «I lys av den bibelske oppfatning av begrepet 'minne', bør alle kirkene kanskje ta for seg på ny uoverensstemmelsene i synet på 'offer' og fordype sin forståelse av hvorfor andre tradisjoner enn deres egen har anvendt eller forkastet dette begrepet.»

Det kinkige punkt

Så langt går det katolske svar relativt glatt, men ved siste punkt i «Dåp, nattverd og embede» er vi fremme ved et kinkig punkt for katolsk tanke. Joda, Vatikanets svar inneholder glede over oppnådde resultater, og over at «Kommisjonens utlegninger i sine vesentlige linjer viser i den retning som vi erkjenner som kirkens tro gjennom århundrene.» Men det later ingen tvil tilbake om at «sakramental ordinasjon ved en biskop som står innen den apostoliske suksesjon, er nødvendig for ordinert embede» ifølge katolsk syn.

Hva sier så Lima-dokumentet på dette punkt? Her kan det være nyttig å sitere et par paragrafer, for helhetens skyld, og også for å vise hvor-

Flest katolikker

For første gang i Australias historie etter koloniseringen utgjør katolikkene nå den største befolkningsgruppe. Av den nyeste folketellingen fremgår det at 26,1% av befolkningen er katolikker og 23,9% er anglikanere. Av Australias knappe 16 millioner innbyggere bekjenner 73% seg til kristendommen, 0,4% er joder, 11,9% ga ingen opplysning om trostillhørighet, mens 12,7% erklærte seg som ateister.

KATOLSK ORIENTERING

60 millioner lutheranere

Tallet på lutheranere i verden gikk i fjor opp med ca. 2% til 59,8 millioner, ifølge en statistikk fra Det lutherske verdensforbund. Det meldes om tilvekst i Afrika, Asia, Europa og Sør-Amerika, sterkest tilvekst i Afrika med fire prosent. To tredjedeler av de lutheranere Verdensforbundet omfatter, bor i Europa, herav flest i forbundsrepublikken Tyskland. IDEA

Bedring i Burundi

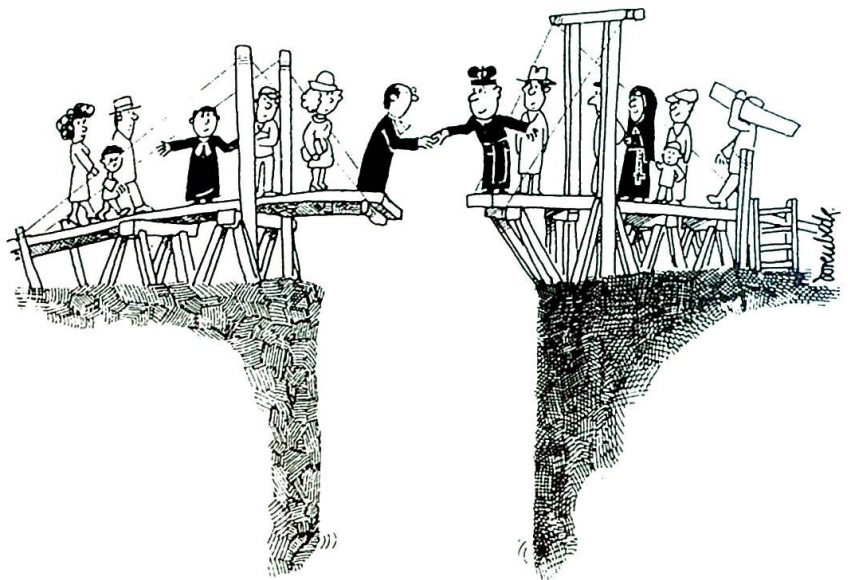
Regjeringen i Burundi har gjeninnført kirkenes rett til å holde gudstjenester, drive skoler og gi katekese. Det mangler fremdeles regler som gir utenlandske prester og ordensfolk rett til å arbeide i landet. Den forrige regjering hadde utvist over hundre ordensfolk og prester i de siste årene. Over halvparten av Burundis befolkning er katolsk. THE TABLET

10

dan dette dokumentet «fungerer» både som konvergenserklæring og som en klar oppfordring til stadig ny teologisk samvittighetsransakelse – hos alle parter:

37. I kirker som praktiserer suksjon gjennom bispeembedet, er det en økende erkjennelse av at også de kirker som ikke har beholdt denne formen for historisk bispeembede, har bevart den apostoliske tro, gudstjeneste og sendelse. Denne anerkjennelse støtter seg også til det faktum at innholdet og funksjonene til bispeembedet har blitt bevart i disse kirkene uten bruk av tittelen «biskop». Ordinasjon, for eksempel, foretas alltid av personer som kirken anerkjenner at har autoritet til å overlevere embetsfullmakten.

38. Disse synspunktene minsker ikke bispeembetets betydning. De gjør tvert imot de kirker som ikke har beholdt bispeembetet i stand til å anerkjenne biskoppelig suksjon som et tegn, om enn ikke en garanti, på kirkens kontinuitet og enhet. I dag uttrykker kirkene vilje til å godkjenne biskoppelig suksjon som et tegn på apostolisiteten i hele kirkens liv. Dette gjelder også de som deltar i enhetsforhandlinger. Men de kan på samme tid ikke godta hentydninger om at det embetet som utøves i deres egen tradisjon, er ugyldig inntil det øyeblikk det trår inn i en bestående tradisjon av biskoppelig suksjon. Deres godkjenning av biskoppelig suksjon vil fremme hele kirkens enhet best dersom den er del av en omfattende prosess hvor også de kirkene som har

beholdt bispe-embetet, gjenvinner sin tapte enhet. (Dåp, nattverd og embete.)

All tilslutning og positiv vurdering til tross: et grunnleggende problem er – fra katolsk side – like uløst som før Lima. «Siden eukaristifeiringen ut fra sitt vesen er et uttrykk for kirkens tro, er det foreløpig umulig for den katolske kirke å gå inn for åpent nattverdsbord med andre kirker,» heter det i Vatikanets stillingtagen. Men «dette svaret fra Roma innebærer ikke at broer brytes, snarere bekrefter det den katolske kirkes hensikt om fortsatt å bidra til oppklaring av de bestående problemer,» heter det i en tysk kommentar til Vatikanets uttalelse.

Når det gjelder den økumeniske vei videre, understreker Lima-dokumentet klart at «de ulike kirker må ta ulike skritt», ord som det er vel

verd å legge seg på sinne både i Roma og annetsteds. Og i Vatikanets svar heter det at «det er vår overbevisning at studiet av ekklesiologien, det vil si læren om kirken, bør komme mer og mer i sentrum for den økumeniske dialog». Men følgende anses som minst like viktig: «Den teologiske dialog må ikke isoleres fra andre økumeniske initiativer for å bryte ned skillene mellom de kristne. Det må snarere være slik at de ulike aspekter ved økumenikken må være til gjensidig næring.»

Forbehold til tross: Det katolske svar på det sentrale økumeniske dokument «Dåp, nattverd og embete» understreker at dokumentet «viser helt klart at det er gjort betydelige fremskritt henimot synlig kristen enhet.» Og, vel så viktig: Det forplikter den katolske kirke til fortsatt økumenisk engasjement på alle plan. ●

Bibler og bibel-arbeid i Øst-Europa
Takket være Bibelselskapets beskjedne in-
formasjonsblad «Nytt om Bibelen» har
St. Olav tidligere bragt glade meldinger
om bibel-arbeid i Øst-Europa. I dag gjen-
gir vi utdrag av et intervju med sokneprest
Sverre Smaadahl, vel kjent for sitt bane-
brytende bibelarbeid både hjemme og ute.

Hva med «bibel-nøden» i Øst-Europa?
vil intervjueren vite.

Det er stor forskjell landene i mellom,

sier Smaadahl, som kan vise til en bra
dekning i land som Polen, Ungarn, DDR
og Jugoslavia. Gledelig vekst også i Ro-
mania og Tsjekkoslovakia. «Jeg har like-
vel ingen illusjon om at det i nær framtid
blir nok bibler i land som Sovjet og
Bulgaria, men det er fremgang å spore.»

Det var i 1975 Smaadahl første gang
fikk et møte med ansvarlige myndigheter i
Moskva, — et møte som ga gledelige
resultater i form av konkrete avtaler. Som

i sin tur bidro til bl.a. hundre tusen bibler
til baptistene og produksjon av hundre
tusener bibler til de ortodokse.

«Når kontakten med østeuropeiske land
førte til så gode resultater, var grunnlaget
den tillit kirkeledere og myndigheter
hadde i forhold til De forente bibelselska-
per (UBS)» sier Smaadahl. Som hevder
at det har vært nødvendig å markere en
klar holdning mot illegalt bibelarbeid.

Underveis mot kirkelig enhet?

11

I en kronikk i Aftenposten (21/1-88)
tok professor Torleiv Austad fra
Menighetsfakultetet for seg Lima-
dokumentet. Hans opplysninger og
vurderinger av det han kaller «det
mest innflytelsesrike økumeniske do-
kument i vår tid», er av særlig inter-
esse fordi han representerer Den
norske kirke i Kommisjonen for tro
og kirkeordning.

Først litt om interessen for selve
dokumentet: «I hovedkvarteret i Ge-
nève diskuterte man om dokumentet
skulle trykkes opp i 3000 eller 6000
eksemplarer. Man undervurderte
fullstendig interessen rundt om i kir-
kene. Den engelske utgaven av
«Dåp, nattverd og embete» er nå
solgt i over 120 000 eksemplarer, den
tyske utgaven i 85 000 og den fran-
ske i 25 000. Dokumentet er oversatt
til 35 språk: Tilsammen regner man
med at det er spredt i 350 000 eks-
emplarer,» opplyser professor Au-
stad.

Når det gjelder resultatene av «hør-
ingsprosessen» har han bl.a. føl-
gende kommentar: «Størst spenning
knyttet det seg til den romersk-ka-
tolske kirkes svar... Det 40 siders
svaret fra Roma, som ble avgitt
høsten 1987, markerer en kirkehisto-

risk milepæl. Det er nemlig første
gang i historien at den romersk-ka-
tolske kirke offisielt har respondert
på et økumenisk dokument fra Kir-
kenes Verdensråd.»

Professor Austad viser videre til at
det i svarene fra kirkene «avspeiler
seg tre hovedområder som trenger
nærmere avklaring. Det er for det
første det gamle stridsspørsmål om
forholdet mellom bibelen og den kir-
kelige tradisjon. For det annet dreier
det seg om sakramentsforståelsen.
Og for det tredje gjelder det kirkelæ-
ren.» Han stikker ikke under stol at
«ingen av disse tre store problemom-
rådene er lette å komme til rette
med». Likevel er han optimist. «Vi
er midt inne i den mest håpefulle
økumeniske prosess i nyere tid. Det
er kommet en ny giv i læresamtalene
mellom kirkene. Posisjonene er ikke
så fastlåste som før, heller ikke her i
Norge... Selv om (enhets)arbeidet
kan synes å gå langsomt, er det ikke
uten fremtid og håp. Den som befat-
ter seg med forholdet mellom kirke-
samfunnene, vil erfare at læreøku-
menikk er de små skritts teologi. I
og med Lima-dokumentet har man
kunnet ta et noe lengre skritt enn
vanlig på dette området.»

Pastoralsynode

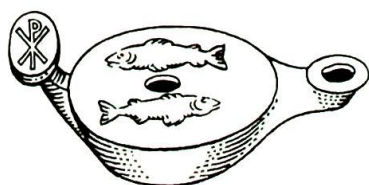
Høsten 1986 ble spørsmålet om opp-
rettelse av et pastorallråd i Oslo Katol-
ske Bispedømme tatt opp på bred
basis: et arbeidsutvalg ble nedsatt og
et høringsnotat ble sendt ut til menig-
heter og landsomfattende forbund,
råd og utvalg.

Hva et pastorallråd er? I *Brev fra
biskopen* i siste nummer av *Broen*
finner vi følgende definisjon: «et råd
der alles medansvar og fulle deltagelse
i Kirkens oppdrag kommer til ut-
trykk ved en bred representasjon».

På grunnlag av høringsuttalelsene
og utvalgets arbeid har følgende em-
neområder utkristallisert seg som
viktige ved en mulig opprettelse av et
pastorallråd, skriver biskop Gerhard
Schwenzer i sitt *Brev*:

- Hvilket mandat skal et eventuelt
pastorallråd ha?
- På hvilken måte skal pastorallrå-
det assistere biskopen i ansvaret
for helheten i bispedømmet?
- I hvilken grad skal pastorallrådet
erstatte den nåværende rådsstruk-
tur?
- Hvordan kan vi gjøre det til et
representativt organ?
- Hvordan skal pastorallrådet utar-
beide en konkret plan for årene
fremover?
- Hvilke konsekvenser vil det få for
forholdet til de to andre stift i
Norge?

I dagene 8. til 10. april innkaller
biskopen til «en bredt sammensatt
PASTORALSYNODE for å ta stil-
ling til disse spørsmålene og til even-
tuelle retningslinjer og vedtekter».

Lampe fra katakombene med
Kristusmonogram og fisker.

Mystiker fra middelalderen tema for økumenisk gudtjeneste

I St. Hallvard kirke (fransiskanernes kirke på Enerhaugen, Oslo) fortsetter – også i vårsemestret – økumeniske gudtjenester, arrangert av Forum for kristne sosialister.

Temaet for gudstjenesten 4. mars er Julian of Norwich, som det i senere år har

vært en stadig stigende interesse for. Denne kvinnelige mystiker fra 1300-tallet er nå tilgjengelig også her hjemme i og med Jan Erik Rekdals gjendiktninger (St. Olav forlag 1986).

Rekdal vil selv presentere «Lady Julian» ved denne gudstjenesten, som også vil omfatte opplesning fra hennes tekster.

SALT

Om klostre i Norge

Det er alt gått 140 år siden Chr. C. A. Lange ga ut sitt grunnleggende arbeid om «De norske klostres historie i middelalderen.» Gledelig da at Fortidsminneforeningen nå har valgt «Norske klostre» som tema for sin årbok for 1987. Med rikt artikkelstoff og plantegninger av klostre – så langt det har vært mulig å finne dem.

12 Baldisholteppet målt med primstaven

Frankrike har sitt Bayeux-teppe, et av de mest kjente tekstiler fra middelalderen. Norge har sitt Baldisholteppe – eller i hvert fall en del av det opprinnelige. Men hvem er de to figurene vi ser på Baldisholteppet?

Å svare på det spørsmålet er til dels å begi seg ut på «dypt vann», skriver *Randi Krohn*, Hamarjournalist med historie som spesialitet, i denne artikkelen. Likevel våger hun seg utpå – med bl.a. primstaven som støtte.

Frankrike har sitt Bayeux-teppe, et av de mest kjente tekstiler fra middelalderen, et 70 m langt og 0,50 m bredt veggteppe av lin, brodert med ull i 8 farger. I en rekke bilder viser teppet hertug William av Normandie's erobring i 1066 samt det som hendte før dette toktet. Teppet ble brodert i 1070 for biskopen av Bayeux.

Norge har sitt Baldisholteppe – eller en del av det opprinnelige. Det er tidfestet til 1190 og ble funnet i Baldishol kirke på Nes, den hadde avløst en gammel stavkirke. Om denne kirken vet vi at den ble reist i 1612. I en takbjelke sto det nemlig innrisset følgende: «Anno 1612 lod min Salig Fader, Hr. Herman Hanssøn, den Tid Sogneprest paa Nes,

nedkaste den gamle Kirke som stod her og oppbyggde den igjen.»

Imidlertid ble 1600-tallskirken på Baldishol revet i 1879 og inventaret solgt på auksjon.

Fra gammel fille til nasjonaleiendom

Åse Bay Sjøvold forteller i sin bok om norsk billedvev at familien Kildal, som da eide gården Hoel på Nes, hadde kjøpt flere gjenstander som hadde tilhørt kirken, og Louise Kildal, som fra 1886-87 bodde på gården, dro til gården Baldishol for å høre om det var noe igjen etter auksjonen. Hun var mest interessert i tepper.

Jo, de hadde et alterteppe og ei gammel fille. Filla var Baldisholteppet! Siden kirken ble revet,

hadde det ligget henslengt i et kott. I kirken hadde det ligget under klokkerens fotskammel, for å beskytte ham mot trekk fra gamle, gisne golv.

Fru Kildal fikk kjøpt teppet og lot det gjennomgå en grundig rengjøring, slik at motiv og mønstre ble tydelig. Snart trådte fargene fram, klare og rene – rødt, blått, grønt, gult og litt hvitt. Hun reparerte teppet, og det havnet på Kunstindustrimuseet i Oslo.

Baldisholteppet, som kan være en del av et større teppe, er 203 cm langt og 118 cm i høyden. Det er vevd i gobelinteknikk av spelsaugarn med litt islett av hvitt lingarn. Teppet kan ha vært vevd i 4 deler – de fire årstider. 14. oktober begynte det gamle vinterhalvåret.

Heksejaktens tid ikke forbi

Riktignok hører heksebrenning fortiden til, men i Ghana blir «mistenkelige kvinner» fremdeles stengt ute fra samfunnet og forvart i «heksehus». Hvor mange som er falt som offer for denne nye form for hysteri, vites ikke, heller ikke hvor mange heksehus som finnes. Tilstanden i disse heksehusene er umenneskelig til tross for

at de sogner under de lokale sosialkontorer.

Metodistkirken i landet har nå tatt seg av et slikt hus med rundt tusen utstøtte. Ifølge kirkepresident Jacob Stephens hadde kvinnene, som for det meste var eldre og syke, hverken rent vann, mat eller klær. Kirken vil forsøke å rehabilitere de stakkars utstøtte. AFV

Nordmann i pavelig kulturråd

Nordmannen, professor og dr. philos., Christian Norberg-Schulz, er av paven utnevnt til medlem av Det internasjonale råd innen Det pavelig kulturråd for en periode på fem år, melder den pavelig pronuntius, Henri Lemaître, fra København.

Av Randi Krohn

13

Baldisholteppet — dessverre uten de «rene, klare fargene — rødt, blått, grønt, gult og litt hvitt». Foto: Kunstindustrimuseet.

Teppets bilder mener man er månedsbilder — en slags billedkalender over årets måneder. Bildene hentydet ofte til bondens liv, til jordens dyrking, såing og høsting. Men også i religiøs henseende skulle en finne emne til ettertanke.

Den franske forfatter Emile Måle har klart definert måneds-

bildenes betydning for datidens mennesker i sin bok «Religiøs kunst i det 12. årh.» Han sier bl.a.: «— For middelalderens fromme mennesker hadde månedsbildene sin dype symbolske betydning. Arbeidsmannen fant her den ubrytelige rekke arbeider han hele sitt liv måtte utføre, men hellige bilder som trohet over de jordiske ting, minnet ham også

om at arbeidet ikke var uten håp.

Kirkens mann, som var hjemme i liturgi og kalenderberegningens vitenskap, tenkte på at hver av månedene svarte til et øyeblikk i Jesu og de store helgeners liv. I hans øyne var hver måned betegnet ved en rekke heroiske gjerninger. Og mystikeren tenkte over — at året med sine fire årstider og sine tolv

Vatikanets Sakraments- og liturgikommission har sendt ut en advarsel til biskoper og prester verden over om å være på vakt mot bruk av kirker til andre formål enn religiøse, sakramentale og liturgiske. Kirker er ikke offentlige steder som fritt kan brukes til alle slags møter, heter det i dokumentet. Når det gjelder konserter, ber Vatikanet de ansvarlige om kun å tillate konserter med sakral eller religiøs musikk. «Symfonisk musikk, hvor vakker

den enn måtte være, har ikke religiøs karakter. Å spille eller synge sanger som ikke er sprunget ut av religiøs inspirasjon, viser mangel på respekt for kirkebyggets sakrale karakter.»

Dokumentet sier videre at kirker skal være åpne for alle også der det dreier seg om veldedighetsarrangementer, og de tilstedeværendes klær og oppførsel skal avpasses etter stedets sakrale karakter.

THE TABLET

Saligkåring i oktober

I en melding fra Vatikanet til bispekontoret i København heter det at saligkåringen av Niels Stensen vil finne sted 23. oktober i år i Peterskirken i Roma. I den anledning vil det bli arrangert en valfart fra Danmark. KATOLSK ORIENTERING

måneder var et bilde på Kristus, hvis lemmer er de fire evangelier og de tolv apostler.»

Baldisholteppet er en felles nasjonaleiendom. Vi synes vi eier litt i det alle sammen, og mange av oss har kopien hengende på veggen — en svenneprøve udi vevkunsten! Alle vil vi helst at det skal ha vært vevd i Norge, og Hans Dedekam sier i sin bok om teppet — at detaljene i det ser ut til bare å ha noe tilsvarende i norsk kunst.

St. Markus og St. Hallvard?

På Baldisholteppet er det vårmånedene april og mai vi ser avbildet. I april-feltet ser vi en mann i sid, oppsplittet kjortel. Han står ved siden av et tre med fugler i grenene. I den opprakte hånd holder han en blomst, den andre hånd er utstrakt. I mai-feltet finner vi en rytter med nese-skjerm på hjelmen og drakeformet skjold. Figurene står under hver sin arkadebue, adskilt av en søyle. Nederst har teppet en palmetrankebord, øverst en smalere ornamentbord.

Nå er det såvidt vites ingen som har vågd seg ut på dypt vann, når det gjelder å gi uttrykk for, hvem de tror disse figurene fremstiller. Det hadde heller ikke jeg turdet, hvis jeg ikke hadde hatt hjelp av primstaven — eller

messedags-staven. Vi kan jo slå opp på 25. april. Det var den store gangdagen eller prosesjonsdagen. 25. april var Markusmesse, og dagen var tilegnet evangelisten Markus og symbolisert ved St. Markus og gjøken. (Det er 4 gjøker på bildet for de 4 himmelretninger). Dagen ble også kalt gjøkdagen. Mannen på teppet kan være evangelisten Markus. Fra hedensk tid var dette en offerdag, man bad og ofret til gudene, så disse skulle gi kongen seier på leidangsferdene.

Det var akkurat denne ofringen kirken gjorde om til en signing av jorden. Og ved å velge evangelisten Markus som en symbolsk figur for april, hadde bildet også fått sitt religiøse innhold.

Rytteren på mai-feltet kunne symbolisere Hallvardsmesse 15. mai. Rytteren kunne være St. Hallvard selv. Spesielle merker for denne dagen er: pilspisser, møllestein og brett med prikker (korn), fordi dagen var regnet for å være den beste sådagen. Nå ventet en på regn i fjellbygdene, nå måtte en ha sådd, ellers ble ikke kornet modent!

St. Hallvard var søsterdatters sønn av Hellig Olavs mor Åsta og bodde på Huseby i Lier. Han var en ansett farmann. Legendene forteller at han prøvde å forsvare en kvinne mot hennes forfølgere

og ble drept med et pilskudd i år 1043. En møllestein ble bundet om halsen hans, og liket ble senket i Drammensfjorden. Det fløt imidlertid opp med steinen og ble bisatt over alteret i Oslo domkirke. Han ble Oslos skytshelgen, og byen bærer ennå hans martyrsignier i byseglet. Under rytteren på teppet ser vi noe som godt kunne være en møllestein og bak rytteren et stort felt med prikker som skulle symbolisere korn. Vi ser også en del av et kors foran rytterens venstre hånd, og vi ser piler. St Hallwards festdag 15. mai, ble høytideligholdt over hele Norden!

Baldisholteppet har hengt i en kirke, derfor skulle det være naturlig at månedsbildene også pekte hen på det åndelige, ikke bare på det timelige.

Å forestille seg Baldisholteppet i 12 felt i sin fulle prakt hengende i den gamle erværdige Hamardomen, er ikke vanskelig. Det må ha vært et vidundelige syn som en kan sysle med i sine drømmer.

En vakker kopi av Baldisholteppet pryder i dag St. Torfinn katolske kirke på Hamar. Det er en gave til kirken fra fru Laura Larsen som var en kunstner i sitt fag.

Teppet er til minne om pastor Van der Vlugt som døde i tysk fangenskap under krigen. ●

Prester i Vietnam løslatt

Ifølge opplysninger som nylig har kommet til Keston College, er fem prester og tre legfolk tilhørende Den evangeliske kirke i Vietnam løslatt fra fengselet. Tre av de fem er tidligere militærprester som har sittet fengslet siden 1975. De ble løslatt allerede i november i fjor sammen med en rekke katolske og buddhistiske geistlige. Ifølge Keston College sitter fortsatt 14 prester fra Den evangeliske kirke i fengsel. NØP

Vanskelig å være prest

Det er vanskeligere å være prest i Norge i dag enn det noen gang har vært, hevdet overlege ved Modum Nervesanatorium, Atle Roness, i et foredrag for 250 lutherske prester i Oslo i slutten av januar. Han mente også at dagens prester ikke får god

nok opplæring i psykologi og psykiatri.

Han hevdet videre at «flere preste-ekteskap enn tidligere går i stykker. Når dagens preste-ektefeller ikke lenger betrakter det som spesielt å være gift med presten, bidrar dette til konflikter i mange preste-ekteskap». AFTENPOSTEN

Til minne om en sjelesørger

Utallige er de mennesker i alle aldre som i årenes løp har funnet en far og en sjelesørger i Dom Charles Massabki, munk i benediktinerklostret ved rue de la Source i Paris. Også mange nordboere hører til denne skaren. De kom fra Finland, Norge og Danmark, men flest kom fra Sverige.

Père Massabki — alle kalte ham det — var libanesiser, født i 1908 og oppdradd i den maronitiske ritus. Som ung jus-student ble han klar over sitt kall til å bli munk. Men han kom ikke til å slutte seg til den orientalske tradisjonen. Han valgte å bli benediktiner i Frankrike. Inntrykk fra litteraturen, blant annet lesning av Mauriacs skrifter, spilte en viss rolle for dette valget. Mauriac ble da også en slags fadder for den unge novisen — for siden å finne en skriftefar i den modne presten.

Da Charles Massabki gikk i kloster, så han frem til og ønsket seg en kontemplativ og bortgjemt tilværelse uten virksomhet utad. Slik ble det ikke. Etter prestevielsen ble han blant annet utnevnt til «portvakt». Dette er et tillitsverv som ifølge Benedikts regel skal gis til «en klok eldre bror, som både kan forstå et svar og selv gi beskjed, og som er voksen nok til ikke å løpe omkring». Riktignok var han ung, men ellers

oppfylte han kravene. I denne stillingen kom han i kontakt med alle som kom og gikk i klosteret. Følgen ble at mange begynte å henvende seg til ham som rådgiver og skriftefar. Time etter time, dag etter dag, år etter år satt han i sin skriftestol nederst i kapellet eller i sitt lille talerom og utøvet den tilgivende kjærlighets embete — helbredet, styrket og oppmuntret tusener av sårede, forvirrede og bedrøvede sjeler. Hans intuisjon grenset til clairvoyance, men han var både for diskret og for ydmyk til å bruke den til annet enn å befri og gjenreise. Fremfor alt eide Père Massabki kjærlighetens gave i en grad og en utstrekning som ikke syntes å kjenne grenser. Til hver og en gav han hele sin oppmerksomhet, hele sin interesse og all sin hjertevarme. Hans hukommelse var mirakuløs. Han husket alt, hver liten ting man en gang hadde fortalt ham. Han var urokkelig i sin tro og i sin etiske overbevisning, gikk aldri på akkord, men fordømte heller aldri. Han kunne gi seg helt og fullt til hvert eneste menneske som vendte seg til ham fordi han selv alltid var åpen for og tok imot Guds kjærlighet. Det var den han gav videre. Sin prestegjerning så han på som en fortsettelse av inkarnasjonen: Den kjærlighet Kristus gav sine egne, er

det nå hans disiplers oppgave å holde levende og bringe videre til andre.

Hele denne virksomheten var rotfestet i klosterlivet, den daglige messen, tidebønnene og ikke minst, den gregorianske sangen. Père Massabki var i mange år klosterets korleder, med et usvikelig sikkert gehør og en sterk og velklingende sangstemme. Hans liv og hans gjerning utgjorde en usedvanlig helhet. Alt han gjorde, gjorde han av hele sin sjel og all sin kraft. Det fantes ingen splittelse og ingen adspredthet i hans vesen.

Jeg fikk anledning til å besøke ham på sykehuset en måneds tid før han døde. Han snakket da blant annet om legemets lidelse og hvordan den kan forene oss med Kristi lidelse. «Men», sa han, «og det er meget viktig: Det er ikke lidelsen som frelser, men lydigheten. For lydigheten holder oss rotfestet i vårt opphav som er Gud.» Ved avskjeden som vi begge visste var den siste, gav han meg sin velsignelse og tilføyde: «Amen, Alleluja!» Med de samme ordene kan også vi som står igjen, takke for hans liv. Det var et vitnesbyrd om Guds kjærlighet i Kristus. Han bortgang har gjort jorden fattigere, men vi kjenner oss litt nærmere himmelen.

Gunnel Vallquist

Paven ønsker nærmere samarbeid
Pave Johannes Paul II har tatt til orde for et nærmere samarbeid mellom den katolske kirke og De forenede bibelselskaper (UBS) om oversettelse og distribusjon av Bibelen og deler av den. Paven kom med dette synspunktet som en kommentar til offentligjørelsen av nye retningslinjer for interkonfesjonelt samarbeid ved overset-

telse av bibelske skrifter. De gamle retningslinjene var fra 1968, og siden den gang har 161 språk fått nye oversettelser av Bibelen eller Det nye testamente. De nye retningslinjene legger opp til større fleksibilitet i oversettelses-proseduren.

For tiden er det 555 oversettelses-prosjekter i gang som får støtte fra UBS, og hele 160 av disse er prosjekter hvor den katolske kirke deltar. NØP

Gleder seg til pavebesøket

– Jo, jeg gleder meg til pavens besøk i 1989. Jeg synes det er godt at paven kommer, og det vil være av betydning at de nordiske land opplever dette bekjentskap med paven, som er interessert i å møte de nordiske land, sa biskop Hans Martensen, katolsk biskop i Danmark, i et intervju med Kristelig Dagblad for en tid siden.

PAVEN OG PATRIARKEN

*En liten notis
i forrige nummer
av bladet
fortalte at
«den økumeniske patriark
av Konstantinopel
besøkte paven
før jul».
Det var alt
det ble tid til
og plass for
om saken
på det tidspunkt,
men hendelsen fortjener
adskillig mere
spalteplass
– av flere
og gode
grunner.*

Det var første gang siden sin utnevning i 1972 at patriark Dimitrios I fikk tillatelse av myndighetene i Ankara til i det hele tatt å reise ut av landet. På vårparten i fjor besøkte han de ortodokse patriarkater i Antiokia (Syria) og Jerusalem. Sist en patriark besøkte Jerusalem, var i 1964 da patriark Athanagoras og pave Paul VI møttes i denne hellige by for å gjenoppta forbindelsen mellom de to kirker – etter 900 år med kulde og uvennskap.

Patriarkens besøk i Roma før jul i fjor inngikk i et reiseprogram som foruten møter med ortodokse ledere i Moskva, Jugoslavia og Polen (sistnevnte land har mellom 500 000 og 600 000 ortodokse kristne), også omfattet møter med tre sentrale kirkelige ledere: den anglikanske primas, erkebiskop Robert Runcie av Canterbury, formannen i Kirkenes Verdensråd, Emilio Castro, og vår egen pave Johannes Paul II.

«Økumenisk patriark» er en ærestitel, Dimitrios I er «æres-overhode» for det ortodokse fellesskap, et fellesskap av såkalte «autokefale» dvs. uavhengige kirker som meget nidkjært vokter sin egen selvstendighet. Og nettopp her, i spørsmålet om autoritet i kirken, ligger et av de vanskeligste punktene i forholdet mellom den ortodokse og den romersk-katolske kirke.

Det understreket paven under møtet med patriarken i desember der de begge også klart ga uttrykk for ønsket om full enhet. I sin preken i Peterskirken viste paven til at den katolske kirke er villig til å respektere de ortodokse kirkers tradisjoner, men at den ikke gir avkall på anerkjennelse av pavens primat, som ble respektert av en samlet kirke frem til splittelsen i 1054. Ifølge Roma har paven ikke bare en æres-forrang, en rang som ortodoksien er villig til å innrømme ham, men også et ansvar for ledelsen av kirken og for å fremme dens enhet. «Og ut fra ønsket om å adlyde Kristi ønske fullt og helt, føler jeg at jeg som biskop av

Roma er kalt til å utføre den tjenesten,» sa paven under prekenen i Peterskirken.

Samtidig forsikret han patriarken om at den katolske kirke helt og fullt respekterer de østkirkelige tradisjoner, innbefattet retten til å «styres etter egne regler». Og det felles slutt-dokument etter møtet betoner at forskjellige uttrykksformer ikke er noen hindring for enhet i troen, men en betingelse for det kirkelige liv. Både patriark og pave fordømmer «enhver holdning som kan tolkes som mangel på gjensidig respekt.»

Ingen konkrete skritt mot enhet ble tatt. «Dette er ikke et produksjonsopplegg,» var kommentaren fra en av Vatikanets folk som er med i den teologiske dialog med den ortodokse kirke. Den har pågått i åtte år, men synes nå til dels å ha gått i stå. «Besøket viser et godt forhold mellom Den hellige stol og patriarkatet og begge parters økumeniske sinnelag,» sa han og fremholdt at patriarkens besøk tidligere på året til de ortodokse patriarkater og autokefale kirker var tegn på en begynnende «felles basis» for dialog de ortodokse kirkene i mellom, noe som igjen lovet godt for den økumeniske dialog. I en østerriksk kommentar til møtet mellom patriarken og paven (sikkert i det danske *katolsk orientering*) heter det at «det må være Dimitrios' oppgave å søke og skape enhet innenfor ortodoksien, hvis hans større oppgave skal lykkes».

Teologisk uenighet til tross, at-

— Jeg tror nok at pave Johannes Paul II er interessert i vårt område fordi Danmark og Sverige jo er naboland til Polen, og fordi man i Polen er glad for sine naboland i vest. Det er også historiske bånd idet en meget stor del av den katolske kirke i Danmark nedstammer fra polske emigranter, og det vet paven, sa biskop Martensen.

Litt kirkestatistikk

Fra 1984 til 1985 falt antallet katolske prester i verden fra 405.959 til 403.480, meddeler Vatikanets statistiske avdeling. Antallet katolikker var 851.953.000 i 1985.

Nå som før er det flest prester — i forhold til antallet katolikker — i Europa og Nord-Amerika. Her er det også tilba-

kegangen finnes: 0,6 prosent i Nord-Amerika og 1,7 prosent i Europa. Likevel er det i de senere år blitt flere prester i forhold til katolikker i disse områdene. I Afrika, Asia og Mellom-Amerika steg antallet prester med 1–2 prosent, mens det i Sør-Amerika holdt seg konstant. Tross tilveksten er det prosentvis blitt færre prester i disse områdene. KIPA

Et møte mellom brodre.

mosfæren under møtet mellom paven og patriarken var preget av stor gjensidig respekt og av ønsket om å markere så meget «felleskap» som mulig. Besøkets høydepunkt var den høytidelige messen i Peterskirken. De to kom side om side inn i kirken, første del av messen leste de

sammen på gresk og latin, og trosbekjennelsen leste de sammen på gresk i den før-nicenske form, altså uten det omstridte leddet «filioque» som de ortodokse ikke godtar. Før nattverden skiltes de ad, men ikke før de hadde omfavnet hverandre, «en spontan gest som ikke var forutsatt i

seremoniellet.» skriver den svenske publikasjonen *Ortodox Tidning* og tilføyer: «Denne uventede og rørende omfavelse i den kristne kjærlighetens og enighetens ånd ble møtt med spontan applaus.» Under eukaristifeiringen brukte paven den kalcken han hadde fått i gave av patriarken og hvor følgende ord er gravert inn: «I påvente av den dag da vi kan feire nattverden sammen.»

Etter messen stod for første gang i den katolske kirkes historie en ortodoks patriark ved siden av paven og lyste velsignelsen «urbi et orbi», på henholdsvis latin og gresk. Omkring førti tusen mennesker var samlet på Petersplassen for anledningen.

Patriarkens besøk i Roma var et svar på den visitt Johannes Paul II avla i patriarkens residens i 1979, «men dets betydning går langt ut over rammen for diplomatisk etikette og det gode personlige forhold som utvilsomt eksisterer.» skriver *Ortodox Tidning*.

Vel verd å minnes . . .

Den 31. januar i år var det hundre år siden den hellige Giovanni Bosco døde. Don Bosco kalles han oftest, denne kloke, vennlige og humoristiske katolske presten som ble en foregangsmann innen omsorg — både på sjel og legeme — for barn og unge, særlig dem som ingen andre brød seg om.

Jeg er dypt takknemlig over alt dere gjør for å hjelpe oss i vårt karitative arbeid. Skjønt — egentlig er det dere som burde takke meg for at jeg gir dere anledning til å gjøre noe godt med de pengene Gud har gitt dere!

Don Bosco

Tenk dere om!

Ved den tradisjonelle julemottagelse for polakker bosatt i Roma advarte paven sine polske landsmenn mot utvandring fra hjemlandet. Det som kan se så lett vint ut, ender ofte i store frustrasjoner og lidelser. I de siste månedene er tallet på polakker som reiser ut på turistvisum for så å søke asyl, steget kraftig. Bare i Italia bor det

nå flere tusen polakker i leirer og herberger, og de har lite håp om snart å få status som politiske flyktninger. «Som deres landsmann og som overhode for den katolske kirke, oppfordrer jeg dem i mitt hjemland som tenker på å utvandre, om å tenke seg nøye om: ta ingen lett vint beslutning som kan ende i personlig tragedie,» sa paven.

KNA

Et lite skritt til

Vilhelm Nuks er utnevnt til ny hjelpebiskop i den sovjetiske republikken Latvia hvor rundt 500.000 av en befolkning på 2,5 millioner er katolikker. Litauens primas, den 92-årige kardinal Vaivods, har nå tre hjelpebiskoper, men en av dem nektes av myndighetene å utføre sin pres-tergjerning, en skjebne som kardinalen tidligere har lidt.

18

Vektig verk om katolsk tro og tradisjon

Richard McBrien:

Katolsk Tro gjennom to Årtusinder

Oversatt til dansk av Ruth Plum

Niels Stensen Forlag,

København 1987

625 ss. N. kr. 484, —

Denne omfangsrike bok av en av USAs ledende teologer er et nyttig og vektig bidrag til å forstå katolsk tro i dag. Den gir en historisk og teologisk innføring i den katolske kirkes utvikling og selvforståelse. McBrien skriver ikke bare om den katolske tro, men han skriver i dens ånd.

Dette er tydelig når vi ser på disposisjonen av og utlegningen i boken. Det første kapitlet plasserer boken i den kirkelige sammenheng, hvor troen leves og næres. Det andre kapitlet tar for seg problemene med tro, teologi og trosformulering, og fastslår og forklarer hovedreglene for tolkningen av hele det foreliggende studium. Han tar for seg trosformulerin- genes tallrike uttrykksformer og den prosess hvorved disse trosformulerin- ger blir kritisk tilegnet og formidlet til andre (f.eks. i forkynnelse, religions- undervisning og lærebøker). Det er både grunnleggende og nyttig å ha lest dette kapitlet for å forstå utleg- ningen i de øvrige kapitler, som i rekkefølge tar for seg følgende hoved- temaer: I. Menneskelivet, II. Gud, III. Jesus Kristus, IV. Kirken, V. Kristent liv: Ethiske og åndelige dimensjoner. Bokens konklusjon i det 30. kapittel om «Katolisisme: en syntese» bør

utvilsomt leses først. Da har leseren allerede fattet helheten før man tar fatt på enkelthetene i tros læren.

Richard McBrien er katolsk prest tilhørende bispedømmet Hartford (Connecticut, USA). Han er profes- sor i teologi og dekanus for det teologiske fakultet ved Notre Dame universitetet, et av de største katolske læresteder i USA. Hittil har han forfattet 12 bøker om teologi og har særlig vært interessert i ekklesiologi (læren om kirken). Han er en meget populær og økumenisk engasjert teo- log. Han har allerede mottatt flere priser og utmerkelser for den forelig- gende boken.

Forfatterens uttalte hensikt er å slå en bro mellom i går og i dag, mellom tiden før og etter Det annet Vatikan- konsil (1962–65) og mellom de mot- setninger som lever i kirken i dag. For å kunne gjøre det, hevder han med tyngde at vi må kjenne til historien. Som C. S. Lewis en gang så treffende skrev: «De uhistoriske er vanligvis uten å vite det slavebundet til en nylig skjedd fortid» (the unhistorical are usually without knowing it enslaved to a fairly recent past). Han gir reelle opplysninger om kirken før Konsilet, forklarer hvordan de viktigste tros- spørsmål utviklet seg historisk, gjen- gir moderne teologers synspunkter og konkluderer selv med lettfattelige og oversiktlig sammendrag. McBrien har lyktes i å slå en bro mellom i går og i dag ved den omsorg han viser for kontinuitet og stabilitet, og det enga- sjement han legger for dagen i streben etter vekst og utvikling for at troen

skal forstås og leves i den moderne verden.

Mange vil nok skremmes av bo- kens omfang og teologiske fagspråk. Men fortvil ikke. *Katolsk Tro gjennom to Årtusinder* har nemlig et pedago- gisk siktemål og er en pedagogisk perle. Alt leseren trenger å ta med seg, er interesse for den katolske tro og lyst til å bruke sin forstand. Boken er lettlest, også for den som ikke er bevandret i teologien, og alle fagord er forklart i en utførlig ordliste (ss. 579–591). Den kan leses på mange plan og er anvendelig til mange for- mål, takket være en oversiktlig inn- holdsfortegnelse (ss. V–VII), et alfa- betisk personregister (ss. 593–598) og emneregister (ss. 599–609) og utførlige litteraturhenvisninger etter hvert kapittel. Den kan således bru- kes som en lærebok eller et oppslags- verk, hvis det er sider ved den katol- ske tro man vil informere seg nær- mere om. Jeg anbefaler den for alle som er interessert i å vite mer om den katolske tro, for dem som tenker på å konvertere, og for katolikker som søker å forstå sin tro bedre.

Boken er meget anvendelig for lærere og professorer som presenterer katolisismen for sine elever/studenter i den videregående skole eller på teologiske fakulteter eller lærerskoler. Og den kan med fordel brukes av religionslærere i ungdomskatekese, voksenkatekese og for kurs i menig- hetene. Forfatteren har selv gitt for- slag til anvendelse, og hvordan et semester eller et kurs kan legges opp

Islamsk misjon

Islam ønsker å vinne det kristne Vesten for sin tro, ifølge «Selskapet for fornyelse og utbredelse av Islam» som har sitt hovedsete i Libyas hovedstad Tripoli.

Det islamske institutt i London har derfor besluttet å bygge et utdannessenter for misjonærer som skal spre Koranens budskap på en måte som passer for vesterslandske forhold. Man har tenkt å utnytte erfaringer fra kristen misjon i Afrika, og en ekspertkomisjon har fått i oppdrag å analysere kirkenes arbeid i Afrika. FIDES

Jul i Slovenia anno 1987

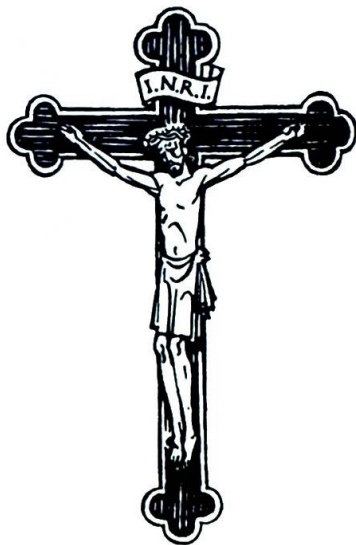
I år var julen litt gledeligere enn ellers for den katolske befolkning i den jugoslaviske republikk Slovenia, nærmere bestemt for flertallet av republikkens innbyggere, melder THE TABLET. I anledning julen fikk erkebiskop Alojzi Sustar av Ljubljana

slippe til i radioen, og Den sosialistiske alliansen hadde oppfordret arbeidsgivere til å la arbeidere som ønsket å ta seg en dag fri i anledning høytiden, få lov til det forutsatt at det ikke førte til produksjonstap. Og skolene ble oppfordret til å se gjennom fingrene med fravær juledagen.

(ss. 553 – 554) med spørsmål til diskusjon eller prøver (ss. 555 – 578).

Den danske oversettelsen baserer seg på studieutgaven til *Catholicism*, som først ble utgitt i to bind av Winston Press i 1981. Til forskjell fra den amerikanske utgaven finnes det her en mer detaljert innholdsfortegnelse og de allerede nevnte forslag til anvendelse innen forskjellige utdannelsesområder. Da McBrien ikke har veket av veien for å drøfte vanskelige teologiske og moralske lærespørsmål, har han foretatt noen endringer i teksten i forhold til den opprinnelige utgaven med visse avklaringer med hensyn til utlegningen av jomfrufødselen, dåpen, ordinasjonen, pavedømmet og noen kinkige moralproblemer (fødselskontroll, homofili, sosialetik). McBrien er imidlertid ikke kontroversiell i sin utlegning, men konstruktiv, da han selv ikke går inn for visse teologiske mindretallsposisjoner, men påviser de innbyrdes forhold mellom standpunkter og meninger i kirken og deres forhold til helheten.

Niels Stensen Forlag og oversetteren, Ruth Plum, skal ha honnør for å ha påtatt seg arbeidet med denne utgivelsen, som vil være til glede for den katolske minoritet i Norden og for medkristne og medmennesker som har interesse av å få innblikk i den katolske kirkes utvikling og selvforståelse. Og sammen med forlaget slutter jeg meg til den anbefaling som rektoren for Notre Dame universitetet, Theodore M. Hesburgh, ga den amerikanske utgaven:

Gotisk krusifiks.

«Min anbefaling av *Catholicism* er ikke overflatisk. Jeg har lest hvert ord i den, og jeg kan uten forbehold si at den er en grundig og avbalansert og ortodoks syntese av den katolske tradisjon. Den gir en storartet lesverdig og pålitelig innføring i vår felles arvs rikdom. Den har vært til stor hjelp for meg personlig. Den ga meg et fremragende teologisk tilbakeblikk og en fremragende ajourføring. Konsilets teologiske arbeid etterlot ikke så få katolikker noe forvirret med hensyn til hvor de nå sto. Jeg kjenner ingen bedre motgift mot denne forvirring enn å lese denne bok.»

Knut W. Ruyter

Vi ønsker en seriøs abort-debatt!

«Om livet hadde vært så enkelt som Børre Knudsen, Per Korner og Ludvig Nessa vil ha det til, da ville livet gitt mennesket mange lykkelige dager», skriver paster John Barth Johannessen i et innlegg i *Arbeiderbladet*.

«Men livet er ikke bare et idealmonster». Det kan komme dager i livet, sier Barth Johannessen, da et menneske, kanskje ungt og uerfarent, opplever livet som natt uten daggry, – da sinn og tanker er som et skrik om hjelp . . .

«Også jeg er imot fri abort som prevensjon, men ikke på alle premisser.» skriver Barth Johannessen, som selv har vært sykehusprest i 22 år. Han går sterkt i rette med demonstrasjoner i senere tid, hva enten det gjelder den meget omtalte nyttårs gudstjeneste med en dokke hengt på korset eller presters inntrengen på sykehus:

«I utgangspunktet er jeg enig med dere, men ikke i motiv og fremgangsmåte . . . Dere vil beskytte det ufødte liv. Det vil også jeg, men jeg vil verken i ord eller gjerning være med på å ta liv av abortsøkende kvinner. For de har også rett til liv og til vår omsorg om de ber om den. De trenger ingen innsats på et sykehus eller en dukke på et kors . . .

Jeg er overbevist om at jeg har psykiatere, psykologer, kirurger, indremedisinere, sykepleiere, sosionomer, biskoper i og utenfor Den norske kirke, prester og forstandere med meg når jeg sier at vi ønsker en seriøs abortdebatt og ikke et «Sirkus Abort».

Bønneskrift til det øverste sovjet

Medlemmer av den ukrainske katolske kirke har igjen bedt om at deres kirke må få legal status, og har i den anledning overlevert et «bønneskrift» med 1543 underskrifter til presidenten for det øverste sovjet, opplyste katolikken Ivan Guel på en pressekonferanse i Moskva for en tid siden. Den katolske kirke har vært forbudt i Ukraina siden 1946 da den ble tvangs-

innlemmet i den russisk-ortodokse kirke, og den har siden da levet som klart forfulgt undergrunnskirke.

To ukrainsk-katolske biskoper har til hensikt å invitere paven til Kiev i anledning tusenårsfeiringen for innførelsen av kristendommen i «Kiever rus». Den ukrainsk-katolske kirke i Sovjet har i dag mellom fire og fem millioner medlemmer.

KNA

Muslimere ønsker dialog

Generalsekretæren for den islamske verdensliga, dr. Abdullah Omar al-Nassef, har i Mekka uttalt seg til fordel for en kristen-islamisk dialog. Han fremhever sin egen organisasjons samarbeid med Kirkenes Verdensråd. Men han kritiserer at

HURRA FOR ARMÉEN!

Omtrent samtidig med at St. Olav gikk inn i sin 100. årgang, rundet Frelsesarméen i Norge sitt første sekel. Begivenheten ble behørig markert i mediene, og uforbeholden takk og ros fra alle hold strømmet mot denne fredelige hær som – bevæpnet med musikk og faner, suppe og såpe, gudsord, latter og dødsforakt – uforferdet har hevet seg ut i alle de gode gjerninger den kunne komme over. Og det har vært mange!

Det har ikke alltid vært takkens toner som har lydt der arméen har ført sin «frelseskrig». I *Vårt Lands* tykke bilag i anledning jubiléet skriver Jan Arild Holbæk bl.a.: «For den første tids frelleskrigere i Norge var 'krig' mer enn et tomt slagord. De opplevde kort og godt hat og fysisk motstand fra mange hold. Ikke så sjelden måtte salvasjonistene ordne seg med det en nærmest må kalle for livvakter for å komme seg helskinnet hjem fra sine oppbyggelige møter. Ikke minst gjaldt dette de kvinnelige salvasjonistene. Ja, ikke nok med det – også kristne i andre leirer var meget lite tiltalende i sin behandling av nykommerne på livsynsmarkedet. Politi og domstoler ble også brukt for å knekke arméen av frelste. Men dette 'hjalp' lite. For mens motstanden var enormt sterk, så var den åndelige gjennomslagskraft enda kraftigere.»

Sin hyllest til denne «kjærlighetens armé» åpner Arne Prøis (også i *bilaget*) med følgende fanfare: «En assisterende generalsekretær i Sjømannsmisjonen fortalte meg en gang hvor

Illustrasjon: Sigrid G. Holm.

lett det var å ha med folk fra Frelsesarméen å gjøre. Du kan bare si til dem: – Ta neste båt til Singapore, så svarer de bare Halleluja og drar.» Så følger Prøis opp med følgende bekjennelse: «Vi lønnet dem dårlig, vi gutter i slyngelalderen. Arméen var stedet hvor en ikke bare kunne holde leven, men nesten skulle også. Det var opplest og vedtatt. Ingen annen åndelig bevegelse er så mobbet, av voksne som av barn, som Arméen, men heller ingen har seiret så stort . . . Det uvanlige ligger gjemt i det å gå kjærlighetens annen mil. Arméen har gått den . . .»

Får vi lov til å sitere litt til fra Prøis' underfundige artikkel? Midt i hyllesten til denne «åndelige redningstjeneste i slummen og renneste-

nen» dukker nemlig fransiskanerne opp som «deres (katolikkenes) Frelsesarmé». Andre fellestrekk mellom Frelsesarméen og den katolske kirke? Både arméen og vår kirke ble i ganske stor utstrekning sett på som fremmedelementer innen norsk kristenhet «dengang da». Og ikke uten grunn trekker Porsgrunngutten Prøis frem underholdningsverdien disse to noe eksotiske fugler representerte i et samfunn uten FM-sendere, satelitter og andre himmelstormende opplevelsesspredere: «Den katolske kirke hadde begravelser med korgutter og røkelse. Arméen hadde hvite begravelser med hornorkester, jubelsanger og tårer.»

Det finnes flere litterære belegg, som det heter, for «vårt», altså salva-

motet mellom muslimer og kristne – trass i gode personlige og offisielle kontakter – stadig belastet av det han kaller «proselyttmakeri» fra protestantiske misjonsselskaper og misjonærer blant muslimer. Slikt er uforenlig med den ønskede dialog.

KATOLSK ORIENTERING

Diakonvielse i Oslo

Faktisk skjer diakonviselser sjeldnere enn prestevielse i Norge, noe som nok kan forklares med at mange blir diakonviet i studielandet, skriver maristen og pretestudenten Erik Ruud fra Osnabrück.

Den 24. mars kl. 18.00 – på vigilien for Herrens Bebudelse – vies han til diakon av biskop Gerhard Schwenzer i St. Olav Domkirke i Oslo.

St. Magnus i Lillestrøm innbyr

Til orientering for dem som har St. Magnus kirke i Lillestrøm innen rekkevidde: Torsdag 25/2 holder pater Albert Raulin OP. foredrag om «Maria, hvem var hun», og torsdag 3/3 holder Ørnulf Ranheimsæter foredrag med lysbilder om «Billedkunsten i den katolske kirke». Foredragene holdes kl. 19.00.

Bispevisning på Island

21

sjonistenes og katolikkenes, felles bidrag til moro og rørelse, med og uten røkelse, rundt om i vårt land. For en tid siden festet vi oss ved noe Hanna Kvanmo skrev i sin selvbiografi «Derfor»: «Unger flest i Harstad hadde sjelden råd til å gå på kino. I stedet gikk vi på messe i den katolske kirka. Det var vår form for teater. Dessuten gikk vi på søndagsskole i Frelsesarméen. Det var fattigfolks kulturtilbud. Der var det musikk og sang. Og Bibelen ble fremstilt som dukketeater i en sandkasse.»

Vi har ikke hatt tid til å slå etter i annalene for å sjekke St. Olavs eget «skriftlige forhold» til Arméen opp gjennom årene. Det tør vel være at bladet har sitt å svare for, det også, fra sin noe uøkumeniske ungdom. I dag er vi klokere – på *det* punkt. Og hva fremtiden angår, den på litt lengre sikt, er vi og Arméen så absolutt på vei mot det samme mål, selv om den gråtende jubler «forfremmet til herligheten» mens vi holder oss til det litt mer nøkterne «de dodes oppstandelse». Skjønt titter vi litt nøyere etter, er katolsk ordvalg jublende nok, det – også ved begravelser: «Englene føre deg til paradiset, martyrene komme deg imøte og lede deg inn til den hellige by Jerusalem. Englenes kor ta deg imot – til den evige hvile sammen med den fattige Lasarus.»

Ad multos annos, kjære Frelsesarmé, og *pax et bonum*, Guds fred og alt godt, som det heter i den gamle fransiskanske hilsen – oss imellom og ellers i verden. UKJ

Lørdag den 6. februar ble jesuitten Alfred James Jolson viet til ny biskop på Island. Vielsen ble foretatt av kardinal John O'Connor fra New York og biskop Paul Verschuren, Helsinki, som er formann for Den Nordiske Bispekonferanse. Også den apostoliske pro-nuntius for de nordiske land, Henri Lemaître, deltok i vielsen som foregikk i Reykjavik.

Islands nye biskop har allsidige studier og ditto praksis bak seg, der til har han familiebånd som knytter ham både til sagaøya og til Norge. For å ta det siste først: Hans beste foreldre var islendinger, hans far var fra Kristiansand og emigrerte til USA. Navnet Jolson er en amerikansk «tillemping» av det islandske Hjaltason.

Alfred James Jolson ble født i Bridgeport, Connecticut, i 1928. Han gikk inn i jesuiterordenen i

1946 og ble presteviet i 1958. Hans studiebakgrunn er høyst allsidig og neppe den mest vanlige for en prest: licensiatgrad i teologi, doktorgrad i samfunnsvitenskap fra Gregoriana i Roma og «Masters Degree» i «Business Administration» fra Harvard.

«Yrkesbakgrunnen» viser også ganske stor spredning: professor i Business Administration både i Bagdad og i Rhodesia (som landet het den gang), men først og fremst i USA, nærmere bestemt ved St. Joseph University i Philadelphia, ved Boston College og Wheeling College.

Og selvsagt har den nye biskop også vært aktiv i sognearbeid og, naturlig nok, spesielt engasjert seg som prest og sjelesørger blant studenter. St. Olav ønsker den nye biskop alt godt i arbeidet som hyrde for de vel 1700 katolikker på Island.

Politibetjent eller lege?

Borgerrettsforkjemperen Vladimir G. Titov (tidligere KGB-offiser) fordømmer tvangspsykiatrien i Sovjet. Intet har forandret seg under «glasnost» med hensyn til tvangsinnleggelse av politiske avvikere og kristne, hevdet Titov under en pressekonferanse i Bonn nylig. Legene ser seg selv først og fremst som politibetjenter som beskytter samfunnet mot de såkalte gale, d.v.s. kristne eller systemkritikere.

Titov mener at 90% av alle innsatte i psykiatriske fengsler i Sovjet er fullt ut normale. Av de fengslede tilhører ca. 20% forskjellige religiøse fellesskap.

Teknologiens janus-ansikt

Skepsisen mot ny teknologi er sum når den tvinger både produsenter og brukere til å tenke igjennom hva den innebærer. Men teknologien må selvsagt hilse velkommen når den beviselig kan hjelpe mennesker i en krisebetont verden ved å bekjempe for eksempel sykdom, miljøforurensninger, fattigdom og sult.

Vi må leve med teknologiens janus-ansikt. Betingelsen for å overleve er at vi har et bevisst forhold til dens negative og positive sider.

VÅRT LAND

KATOLSK ORIENTERING

GODE NYHETER!

ang. valfarten til Lourdes som ble annonsert i forrige nr. av bladet. Reiselederen, pater Hølscher, opplyser at prisen blir kr. 6.000, ikke kr. 7.000 som opplyst tidligere.

A / S N O R S K E S H E L L

Leverandør av oljeprodukter til de fleste katolske institusjoner.

BESTILLING (02) 66 59 00 – SERVICE (02) 66 58 60 – 66 58 61

22 Liturgisk kalender

FEBRUAR

25. Ferial. Est. 14, 1.3–5.12–14.
Mt. 7, 7–12.
26. Es. 18, 21–28.
Mt. 5, 20–26.
27. Ferial. 5. Mos. 26, 16–19.
Mt. 5, 43–48.
28. 2. søndag i Fasten.
1. Mos. 22, 1–2.9a. 10–13.15–18.
Rom. 8, 31b–34.
Mk. 9, 2–10.
29. Ferial. Dan. 9, 4b–10.
Lk. 6, 36–38.

MARS

1. Ferial. Jes. 1, 10. 16–20.
Mt. 23, 1–12.
2. Ferial. Jer. 18, 18–20.
Mt. 20, 17–28.
3. Ferial. Jer. 17, 5–10.
Lk. 16, 19–31.
4. 1. Mos. 37, 3–4.12–13a. 17b–28.
Mt. 21, 33–43.45–46.
5. Ferial. Mik. 7, 14–15. 18–20.
Lk. 15, 1–3. 11–32.
6. 3. søndag i Fasten.
2. Mos. 20, 1–17.
1. Kor. 1, 22–25.
Joh. 2, 13–25.
7. Ferial el. Perpetua og Felicitas, martyrer.
1. Kong. 5, 1–15a.
Lk. 4, 24–30.
8. Ferial. el. Johannes av Gud, ordensstifter.
Dan. 3, 25. 34–43.
Mt. 18, 21–35.
9. Ferial el. Franciska Romana, enke.
5. Mos. 4, 1.5–9.
Mt. 5, 17–19.
10. Ferial. Jer. 7, 23–28.
Lk. 11, 14–23.

11. Hos. 14, 2–10.
Mk. 12,28b–34.
12. Ferial. Hos. 6, 1–6.
Lk. 18, 9–14.
13. 4. søndag i Fasten.
2. Krøn. 36, 14–16. 19–23.
Ef. 2,4–10.
Joh. 9, 1–41.
14. Ferial. Jes. 65, 17–21.
Joh. 4, 43–54.
15. Ferial. Esek. 47, 1–9.12.
Joh. 5, 1–3a.5–16.
16. Ferial. Jes. 49, 8–15.
Joh. 5, 17–30.
17. Ferial. 2. Mos. 32, 7–14.
Joh. 5, 31–47. (Patrick, biskop, kan minnes).
18. Ferial. Visd. 2, 1a.12–22.
Joh. 7, 1–2.10.25–30.
19. Josef. Jomfru Marias brudgom.
2. Sam. 7, 4–16. Rom 4,13–18.
Mt. 1, 16–24 el. Lk. 2,41–51.
20. 5. søndag i Fasten.
Jer. 31, 31–34.
Hebr. 5,7–9.
Joh. 12, 20–33.
21. Ferial. Dan. 13, 1–9.15–17.
Joh. 8, 1–11.
22. Ferial. 4. Mos. 21, 4–9.
Joh. 8, 21–30.
23. Ferial. Dan. 3, 14–28.
Joh. 8, 31–42.
24. Ferial. 1. Mos. 17, 3–9.
Joh. 8, 51–59.

MALERMESTER
utfører allslags maler- og tapetserarbeider
GEORG FOERSTER
Tlf.: 15 54 26/15 56 06

GUSTAV BØHM & SØN A/S
Bakeri og Konditori
Drammen
Tlf. (03) 83 42 80

TRENGER
DU TRYKKSAKER?

Kontakt
SATS + PASTE A/S
Prof. Birkelandsv. 24 c, 1081 Oslo 10
Tlf.: (02) 30 04 16 – 30 84 53

BEGRAVELSESBYRÅER

**T.S.JACOBSEN-
GRUPPEN**
ULLEVÅLSVEIEN 1

TELEFON * (02) 20 79 05
20 62 02—11 15 61
Telefax 20 70 04

MYRVOLD TRE

**Bygningsarbeider
Produksjon**

VERKSTED: Brannvaktvn. 5
Tlf. 15 34 82

UTSALG: Grefsenvn. 105

Neste nummer utgis 23. mars. Signerte artikler står for forfatterens egen regning.

Ansvarshavende redaktør: Unni Klepper Joynt

Medarbeidere:

Tollef Berg

Liv Greni

Kjell Arild Pollestad o.p.

Albert Raulin o.p.

Knut W. Ruyter o.f.m.

Gunnel Vallquist

Redaksjon: Tlf. (02) 20 72 48

Ekspedisjon: Tlf. (02) 42 43 57

Akersveien 14, 0177 Oslo 1

Årsabonnement (Norge): kr. 180,—.

Øvrige europeiske land: kr. 215,—.

Andre verdensdeler: kr. 230,—.

Annonser 19 dager før utgivelsesdagen.

Bankgiro 6022.20.13073. Postgiro 2 04 64 80

23

**St.
OLAV**

BOKHANDEL

Akersveien 14, 0177 Oslo 1
Telefon: (02) 20 72 48

En meget nyttig bok er nylig utkommet på dansk:

H. Clausen: KATOLSK MINI LEKSIKON, h. 256 . kr. 235,—.

En annen dansk bok blir anmeldt av Knut Ruyter i dette nummer av St. Olav:

KATOLSK TRO GENNEM TO ÅR-TUSINDER, h. 610 s. kr. 484,—.

Vi har den også på engelsk:
CATHOLICISM, h. 1290 s. kr. 319,—.

I Årbok 1987 fra Foreningen til norske Fortidsminnesmerkers Bevaring er det kommet et særtrykk av E. Gunnes/Ø. Lunde/K. Christiansen: KLOSTER-ANLEGG I NORGE. En oversikt. H. 128 s. kr. 60,—.

Tano utgir en serie på fem bøker: Kristendommen i Europa, to er allerede utkommet: 1) Oskar Skarsaune: FRA JERUSALEM TIL ROM og BYSANTS, h. 167 s. kr. 89,—. 2) Jan Schumacher: KIRKEN I MIDDELALDERSAMFUNNET, h. 192 s. kr. 98,—.

Idet annonsen går i trykken har vi ennå ikke fått alle bøker for faste og påske, men kontakt oss om eventuelle ønsker. Det kommer også inn musikk, lys og kort til høytiden.

Mand. — fred.
9.30 — 16.30

Torsd. 9.30 — 17.30

Lørd. 9.30 — 13.30

Tlf. (02) 20 72 48

ST. SUNNIVA SKOLE — er det noe for deg?

Vi er en privat katolsk grunnskole med lange tradisjoner, som eies og drives av St. Josephsøstrene.

Skolen som har 450 elever (1.—9. kl.), legger vekt på en åpen, ansvarlig og integrerende holdning. Elevmassen representerer over 30 nasjoner og flere ulike trosretninger.

Foruten faglig dyktighet og vilje til å møte elevenes forskjellige behov, forventer vi av våre medarbeidere respekt og lojalitet overfor skolens grunnverdier.

Skoleåret 1988/89 har vi behov for:

- allmennlærere
- realist på ungdomstrinnet
- kroppsøvingslærer
- formingslærer
- spesialpedagog
- morsmålslærere (engelsk, italiensk, spansk og tysk)

Lønns- og arbeidsbetingelser er de samme som i offentlig skoleverk. Nærmere opplysninger fåes ved henvendelse til rektor, tlf.: 20 27 35.

Søknad med bekreftede vitnemål og attester sendes

Rektor Sr. Marie-Kristin Riosianu
St. Sunniva skole, Akersveien 4, 0177 Oslo 1

innen den 1. mars 1988.

MARIA-ÅRET

slutter først i juni. Har De ennå ikke kjøpt Stinessens bok: «Maria i bibelen og i vårt liv,» så bør De gjøre det snarest. Boken passer også godt som lesning i fastetiden. Kun kr. 61,—.

Vi har nå trykket nytt opplag av «Innhylles i kjærlighet» av Julian av Norwich. Vakker liten bok. Kun kr. 65,—.

En tekst om Maria finner De også i «Kritikk og tro», tekster av Sigrid Undset i utvalg ved Liv Bliksrud. Kun kr. 62,—.

Bøkene kan bestilles i enhver bokhandel og selvsagt i St. Olav Bokhandel, Akersveien 14, 0177 Oslo 1.

ST. OLAV FORLAG

Blikk på tiden

Tanker i tiden

I disse trengselstider blir vi stadig, fra ymse hold, manet til å bruke sparekniven. Ikke bare når det gjelder statsbudsjettet, men også vårt eget personlige forbruk. Det er kanskje dette som har fått en av våre abonnenter — en prest i statskirken etter konvolutten å dømme, men denne kan jo også være lånt, av sparehensyn — til å si opp sitt abonnement på vårt utmerkede tidsskrift. Siden vi vel neppe med det første får råd til å reklamere i fjernsynet, får vi gjøre det her og nå. Aldeles gratis.

Det å si opp et abonnement forekommer jo av og til dessverre, og vi gråter ikke våre modige tårer hver gang, men brevet fra nevnte prest var liksom så lite forekommende. Det sto slett ikke noe om at presten syntes den katolske kirke var aldeles forferdelig, heller ikke at han pga. dårlig økonomi med en kone i lærerstreik f.eks., så seg nødt til osv. Vi vet jo at statskirkeprester ikke får overtidsbetaling — enkelte ting har vi da til felles i våre kirkesamfunn. Ja, han nevnte ikke engang at han

syntes bladet var bønn. Kun at han sa opp sitt abonnement på tidsskriftet «omgående». Nå kan det jo være at noen av dere mer usentimentale vil si at dette var da greit. Presten ville ikke lese St. Olav mer — dermed basta.

Det var bare det at vi befant oss midt i den årlige bønneuken for kristen enhet, og vi var ikke helt «in the mood» for å ta dette som en økumenisk måte å handle på. Det skal liksom så lite til for å si ting på en vennlig måte. Mente vi. Selv det å si opp et abonnement.

Det er forresten ikke alle som gjør det, heldigvis, si opp abonnementet mener jeg, og her på nyåret fikk vi blant andre selveste kinosjefen som abonnent. Nå skal det innrømmes at vi en gang iblant har sendt ned et nummer av bladet til Stortingsgaten for at de skal vite hvor fint vi synes det er at de setter opp skikkelige filmer, til og med enkelte «katolske» som umulig kan innbringe den store kassasuksessen. Pluss de franske filmene da, som St. Olavs filmanmelder er så svak for.

Siden det forresten er en stund siden vi har skrevet om film i spaltene våre, kan vi jo nevne «En sommer for livet» («Le grand chemin») som fremdeles vises her i hovedstaden. En film som er vel verd å se, ikke bare fordi den bringer oss litt sol og sommer, kjærkomment på denne tid av året, men først og fremst fordi den er en god og velspilt film. Ikke minst

pga. de to barna som spiller hovedrollene, og som lar oss få glimt av de voksnes verden gjennom barns øyne. Som katolikk og fransksproglig er det også ekstra mange ting å humre over, men oversettelsen kan til tider virke irriterende.

Når vi først snakker om film, la meg nevne en annen, også fransk, nemlig Louis Malle's «På gjensyn» («Au revoir, les enfants») som fikk «Gull-løven» under Veneziafestivalen sist. Her er det vinteren som dominerer på alle måter; vi settes tilbake til siste krig med jødeforfølgelser og gripende menneskeskjebner. Trass i dette er ikke filmen blottet for humor og varme og kan anbefales på det beste.

Media har i det hele tatt stor innvirkning på oss, og Kirken burde ikke gå av veien for å bruke dem i evangeliseringens tjeneste. Når man f.eks. opplever en kinosal, full av ungdommer, i åndeløs stillhet etter en film som «Thérèse», er dette et tegn i tiden som vi må dra lærdom av.

St. Olav — katolsk tidsskrift for religion og kultur — har i snart 100 år forsøkt å være et talerør for tanker i tiden. Så la oss samarbeide med andre mediaorganer som ivrer for det samme.

Velkommen som abonnent, kjære kinodirektør, og angående deg, kjære statskirkeprest, beklager vi bare at du ikke får lese dette.

Mater Olava